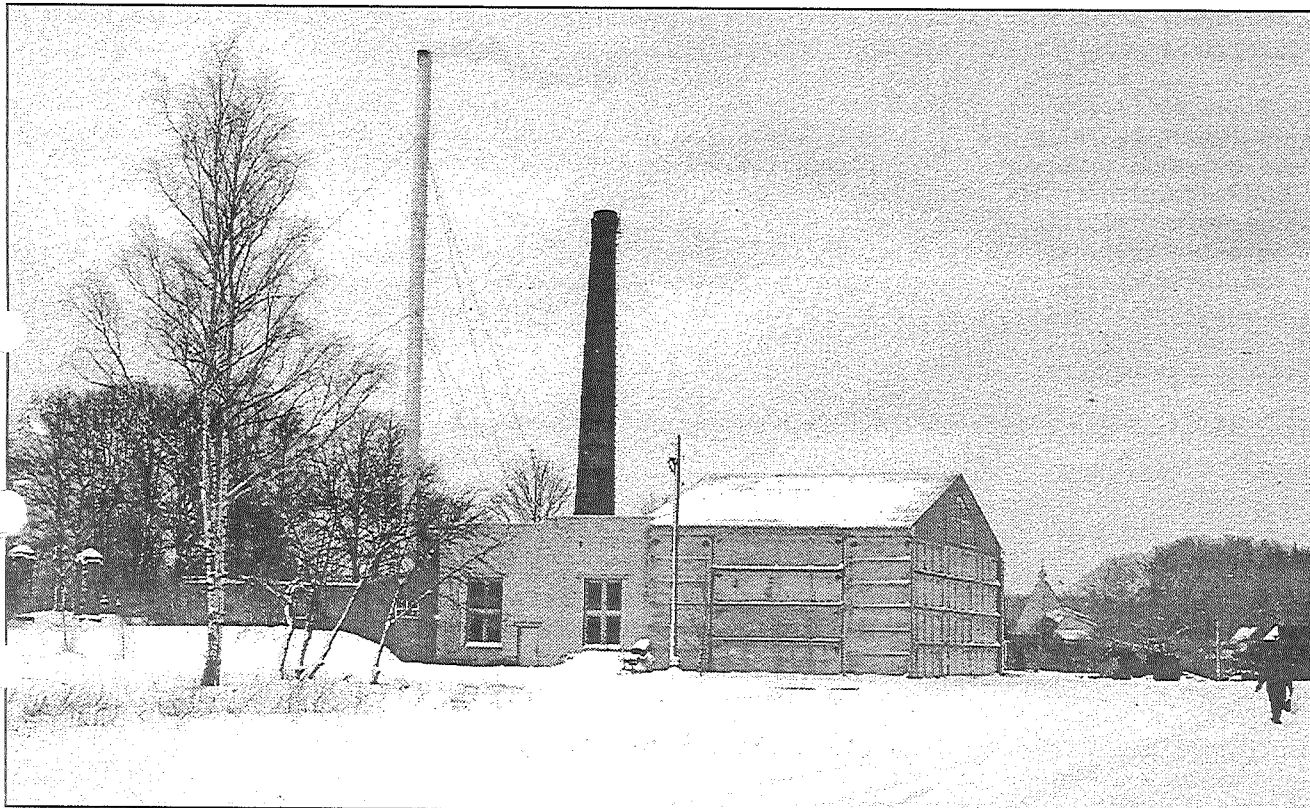

Preiļos no 1. februāra samazināti apkures tarifi

Negaidot apkures sezonas beigas, Preiļu novada domes Preiļu pilsētas teritoriālā komiteja pieņēmusi svarīgu lēmumu — ir samazināti apkures tarifi.

15. februārī teritoriālās komitejas sēdē tika izvērtēta pilsētas centrālās siltumapgādes sistēmas rekonstrukcijas gaita, kā arī izskatīti domes siltumapgādes nodaļas iesniegtie aprēķini un priekšlikumi. Noteikts, ka no šī gada 1. februāra līdz apkures sezonas beigām iedzīvotājiem būs šādi apkures tarifi:

1) patērētājiem, kuri noslēguši līgumus par avansa maksājumiem un pilda tos — 0,28 latu par kvadrātmetru

mēnesī vai 23,04 latu par gigakaloriju;

2) patērētājiem, kas noslēguši līgumus par avansa maksājumiem, bet tos pilnā apmērā nepildīja — 0,32 latu par kvadrātmetru mēnesī vai 24,79 latu par gigakaloriju;

3) patērētājiem, kuri norēķinās par apkuri tikai apkures sezonas laikā — 0,57 latu par kvadrātmetru mēnesī vai 24,79 latu par gigakaloriju.

Noteikts, ka no 1. februāra pilsētas budžeta iestādēm apmaksā par apkuri būs 24,79 latu par gigakaloriju. Vienlaikus domes juristam uzdots sastādīt pretenzijas lietu pret SIA «Komforts» par līguma saistību neizpildi, kā arī atcelts domes lēmums (2000.

gada 17. maijs) «Par siltumapgādes nodrošināšanu» un domes lēmums (2000. gada 20. septembris) «Par siltumenerģijas piegādes tarifiem iestādēm, organizācijām un firmām 2000./2001. gada apkures sezonā» 1.1. punkts.

Kā «Novadnieku» informēja domes speciālists, cerēto ekonomisko efektu ir devis šķeldas katlu uzstādīšana Liepu ielas katlu mājā, šīs apkures sezonas laikā ietaupīti aptuveni 70 tūkstoši latu. Ja pagājušā gada vasarā nebūtu pieņemts lēmums celt piebūvi un uzstādīt «Komforta» katlus un šoziem nāktos kurināt tikai ar mazutu, siltuma tarifi būtu sasnieguši rekordaugstu līmeni — 70 līdz

80 santīmi par kvadrātmetru, nemaz nerunājot par iespējamo tarifu samazinājumu.

Komentējot pieņemto lēmumu, Preiļu novada domes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns teica, ka pilsētas deputāti labi izprot smago ekonomisko situāciju, kādā patlaban atrodas lielākā daļa Preiļu iedzīvotāju. Tāpēc ir izpētīti visi siltumapgādes nodaļas iesniegtie aprēķini un uzklauti visi priekšlikumi, pirms pieņemts lēmums par tarifu samazināšanu. Tas nav populisms vai tukšs pirmsvēlēšanu solījums, bet rezultāts pārdomātam deputātu darbam un profesionālai speciālistu pieejai.

L.Kirillova

Nodokļu maksāšana ir svēta lieta

21. februārī Daugavpili piecās nominācijās godināja lielākos VID Latgales reģionālajā iestādē reģistrētos nodokļu maksātājus. Tie ir uzņēmumi no Preiļu, Krāslavas, Daugavpils rajona un Daugavpils pilsētas.

Nominācijā — lielākie valsts pamatbudžeta maksātāji 2000 starp 15 uzņēmumiem 5. vietu ieņem VAS «Latvijas ceļi».

Nominācijā — lielākie valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu maksātāji 2000 starp 15 Latgales uzņēmumiem 3. vietu ieņem VAS «Latgales ceļi», 8. vietu AS «Preiļu siers», 10. vietu ieņem SIA «VS TEKS», 12. vietā ierindojās dzīvokļu un komunālās saimniecības Līvānu pilsētas pašvaldības uzņēmums un 15. vietā ir SIA «Wentwood developments limited».

Nominācijā — lielākie pašvaldību budžeta maksātāji 2000 kā lielākie iedzīvotāju ienākuma nodokļa un nekustamā īpašuma nodokļa maksātāji tika nominēti trīs lielākie uzņēmumi katrā rajonā. Mūsu rajonā līderi ir — 1. vietā VAS «Latgales ceļi», 2. vietā AS «Preiļu siers», 3. vietā paju sabiedrība «Turība agrofirma». Kā lielākie iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāji Preiļu rajonā tika atzīti divi uzņēmumi — SIA «VS TEKS» un SIA «Wentwood developments limited». Lielākie nekustamā īpašuma nodokļu maksātāji arī ir divi uzņēmumi — SIA «RNS-D» un SIA «Grāmatu nams Latgale».

Ceturtajā nominācijā — lielākie papildus darba vietas radījušie uzņēmumi 2000 Preiļu rajonā tika atzīmēti pieci uzņēmumi — SIA «Intertex», SIA «Wentwood developments limited», SIA

«Angro», IU «Daugulis un Co» un SIA «VS TEKS».

Piektā nominācijā — labākais grāmatvedis 2000. Preiļu rajonā šo godpilonosaukumu izpelnījās Anita Antuževiča, kura strādā SIA «Līvānu mežizstrādes sabiedrība», Nadežda Gladkih no IU «Asija», Zeltīte Eglīte no VAS «Latgales ceļi».

Atgādināšu lasītājiem, ka maksājumu valsts budžetā veido maksājumi valsts pamatbudžetā (pamatā uzņēmuma ienākuma nodoklis, akcīzes nodoklis, pievienotās vērtības nodoklis) un valsts speciālajā budžetā (pamatā — sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas). Savukārt, maksājumus pašvaldību budžetā pamatā veido iedzīvotāju ienākuma nodoklis un nekustamā īpašuma nodoklis.

Informāciju sagatavoja T.Elste

Ja neesat abonējuši «Novadnieku», jūs to varat iegādāties Preiļos veikalā «Vektra-2» (Celtņieku ielā 2), IU «Volkovs» pārtikas veikalā (Rēzeknes ielā 2), «Pie Kriša» (Rēzeknes ielā 36), «Arka» (Daugavpils ielā 66), «Beta» (Brīvības ielā 2) un IU «Vlad» veikalā (Pils ielā 10a).

ĪSZIŅAS

Rikos jauno ģimeņu vakaru

Pēc Līvānu fonda «Baltā māja» iniciatīvas Līvānu kultūras centrā 9. martā iecerēts pirmais jauno ģimeņu vakars, informēja fonda sabiedrisko attiecību menedžere Aina Pastare. 2000. gadā Līvānos nodibinātas 20 jaunas ģimenes, taču atpūtas vakarā aicināti piedalīties arī tie pāri, kas jau uzkrājuši ģimenes dzīves pieredzi. Jaunās ģimenes no Līvānu novada un apkārtnējiem pagastiem aicinātas pieteikties Līvānu fondā «Baltā māja» vai novada kultūras centrā līdz 5. martam.

Sprīž par apgaismojumu Rudzutaka ielas rajonā

Šonedēļ Līvānu novada domes vadītājs Visvaldis Gercāns tikās ar Preiļu elektrotīklu rajona vadītāju Pēteri Vosorovu, lai pārrunātu ar Līvānu Rudzutaka ielas mikrorajona apgaismošanu saistītos jautājumus. Šajā rajonā ielu apgaismojuma sistēma nav ierīkota, taču tuvākajā laikā šis jautājums varētu tikt atrisināts. Ar apgaismošanas sistēmu saistītos izdevumus apmaksās Līvānu novada dome, taču, kamēr nav aprēķināta izdevumu tāme, par konkrētām summām runāt vēl nevar, sacīja V.Gercāns. Diemžēl joprojām neatrisināts ir ielu apgaismojuma kvalitātes jautājums pilsētā kopumā.

Pašvaldības uzņēmums «Saimnieks» sola uzlabot atkritumu savākšanu

Lai uzlabotu sadzīves atkritumu savākšanu Preiļos, pašvaldības uzņēmums «Saimnieks» nupat iegādājies specializēto automašīnu Mercedes. Viena šāda automašīna uzņēmumam jau ir, ar tās izmantošanas iespējām uzņēmuma direktors Antons Krišāns ir apmierināts. Arī jaunais atkritumu savācējs derēs gan lielo, gan mazo atkritumu konteineru iztukšošanai. Automašīna ir darba kārtībā un drīzumā stāsies ierindā. Uzņēmums cer, ka ar novada domes palīdzību izdosies atrast papildus finansējumu, lai iegādātos vairākus desmitus atkritumu konteineru.

«Atvars» veido naudas uzkrājumus

Pēc programmas «800+» realizēšanai izlietoto līdzekļu apkopošanas noskaidrots, ka šī gada sākumā uzkrājums ir 1515 latu. Pagājušajā gadā, kad tika paaugstināti ūdens un kanalizācijas tarifi Preiļos, dome šo lēmumu motivēja ar naudas uzkrājuma veidošanas nepieciešamību līdzdalībai projektā «800+». Šogad pašvaldības uzņēmuma «Atvars» direktoram Anatolijam Petrovam novada dome uzdevusi turpināt naudas uzkrājuma, kas rodas uz tarifa pieauguma rēķina, veidošanu lai nodrošinātu daļēju pašvaldības līdzdalības programmu «800+». Paredzams, ka jāuzkrāj 4015 latu.

Dome sedz sociālo dzīvokļu komunālo maksājumu parādus

Preiļu novada domes teritoriālā komiteja nolēmusi atmaksāt komunālo maksājumu parādus 855,55 latu apmērā vairākos dzīvokļos Celtņieku un Daugavpils ielā, uz kuriem tika pārvietoti īrnieki no Pils ielas 8. Tāpat nolemts apmaksāt komunālo maksājumu, elektrības parādus sociālajos dzīvokļos sakarā ar sociālā dzīvojamā fonda izveidošanu 1000 latu apmērā. Kā «Novadnieku» informēja novada domē, šie līdzekļi jau bijuši paredzēti budžetā.

Partijām jāmaksā par reklāmas izvietojumu pilsētā

Par pašvaldību vēlēšanu agitācijas reklāmu, izkārtņu, sludinājumu un citu informatīvo materiālu izvietojumu pilsētā publiskās vietās Preiļu novada dome no partijām prasīs maksāt noteikto likmi 50 latu apmērā. Šāds lēmums pieņemts, balstoties uz 2000. gada marta saistošo noteikumu «Par pašvaldības nodevām Preiļu pilsētā» papildinājumiem.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Daugavpili atkal ražos zekes un zekbikses

Daugavpils ķīmiskās šķiedras rūpnīca šonedēļ atsāka zekšu un zekbikšu ražošanu, informē Daugavpils pilsētas dome. Pilsētā tas nozīmē 30 jau nodarbinātus cilvēkus 13 tuvākajā laikā izveidojamās darba vietas un līdz 200 darba vietu, ja ražošanas atsākšana noritēs sekmīgi. Ražošanu organizē Zviedrijas firma, kas nomā daļu uzņēmuma no Francijas koncerna "Rhodia".

Akceptē naudas sodus pedagogiem

Grozījumu projektu Administratīvo pārkāpumu kodeksā attiecībā uz izglītības jomu akceptējusi Ministru kabineta komiteja. Tas paredz naudas sodus no 25 līdz 250 latiem par skolas vadības, skolotāju administratīvajiem pārkāpumiem. Naudas sodu izglītības inspektori tiesīgi uzlikt, ja tiek prasīta un saņemta nauda par vispārējās un profesionālās izglītības programmas apguvi. Tāpat no 25 līdz 50 latu lielu naudas sodu izglītības iestādes personām var uzlikt, ja pārsniegta mācību stundu slodze, no 100 līdz 200 latiem — par izglītojamo nelikumīgu atskaitīšanu no skolas. Arī bērnu uzņemšanas noteikumu pārkāpšana skolā draud ar sodu no 100 līdz 200 latiem. Par izglītības programmas īstenošanu bez licences vai pedagogu privātprakses sertifikāta var uzlikt naudas sodu no 25 līdz 50 latiem. Grozījumus izglītības valsts inspekcija sagatavoja jau pirms krietna laika, bet pedagogu vidū tie radīja stipru pretestību. Plašu ažiotažu radīja panti attiecībā uz mācību slodzes pārsniegšanu, privātprakses licencēšanu, bērnu uzņemšanu skolās.

Apgabaltiesas valsts nodevās un soda naudās iekasē 338 tūkstošus latu

Pagājušajā gadā piecās apgabaltiesās kā valsts nodevas un soda naudās iekasāti 338 096 lati, liecina statistikas dati par tiesu darbu 2000. gadā. 213 537 lati iekasēti Rīgas apgabaltiesā, salīdzinoši Latgales apgabaltiesā iekasēti 23 910 lati.

Cik saņem bezdarbnieks?

Šī gada janvārī izmaksai pabalstiem bezdarbniekiem piešķirti 1,423 miljoni latu jeb vienam bezdarbniekam vidēji 38,76 lati, ziņo BNS, atsaucoties uz valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras informāciju. Janvārī tiesības saņemt bezdarbnieka pabalstu bija 36,7 tūkstošiem cilvēku jeb 39% no bezdarbnieku kopskaita. Līdz šī gada 1. februārim valstī bija reģistrēti 96,6 tūkstoši aktīvu darba meklētāju. Joprojām vairāk nekā puse no bezdarbnieku kopējā skaita jeb 57% ir sievietes.

Latvieši slikti pārvalda svešvalodas

Pagājušajā gadā tikai 19% no visiem ārzemju viesiem, kuri ieradās Latvijā, te bija pirmo reizi, informē BNS. Savukārt 81% no ārvalstu viesiem, kuri ieradās Latvijā, šis jau bija atkārtotais brauciens uz mūsu valsti. Ceļotāju visbiežāk apmeklētās vietas pērn Latvijā bija: Rīga, kur viesojās 68% no visiem ceļotājiem, tad Jūrmala — 4%, Rīgas rajons — 4% un Daugavpils — 3%. Lielākā daļa ārzemju viesu bija no tuvākajām kaimiņvalstīm Igaunijas un Lietuvas, tikai 16% ceļotāju ieradās no ES valstīm — visbiežāk no Somijas, Vācijas un Zviedrijas. Jautāti par informācijas avotiem, kas izmantoti pirms ceļojuma sākšanas, 29% ceļotāju atbildēja, ka ziņas par Latviju guvuši iepriekšējo apmeklējumu laikā, 20% no draugiem un radniekiem, bet 18% izmantojuši biznesa informāciju. Lielākoties ārzemju ceļotāji ir apmierināti ar Latvijas apmeklējumu. Tomēr salīdzinoši zemāk tiek novērtētas izklaides iespējas, preču cenas un kvalitātes atbilstība un Latvijas iedzīvotāju svešvalodu zināšanas.

Ziņas sagatavoja Tamāra Elste

NOVADNIEKS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta.

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 22059, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

22305 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

22154, 21996 (žurnālistiem). Fakss 22305.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

«*Šī laika cilvēki izšķērdē daudz laika, citu runas un domas klausīdamies. Būtu labāk, ja tie atlicinātu vairāk vaļus, paklausoties savu pašu domās.*»

A. Munte

VIEDOKLIS

Kā Ivanovs rūpējās par uzņēmējiem

Pagājušajā nedēļā «Novadnieka» redakcijā bija iegriezies SIA «RBKK-1» direktors Sergejs Serkovs. Viņš vēlējās izteikt savu viedokli par Preiļos izplatītajām baumām, ka tagadējās domes vadība darot visu, lai apspiestu, izolētu un novestu līdz bankrotam krieviski runājošos uzņēmējus.

— Viss sākās tad, kad tika ievēlēti tagadējie domes deputāti un Vladimirs Ivanovs kļuva par Preiļu mēru. Nezinu kāpēc, bet Ivanova kungam pret SIA «RBKK» jau no pirmās dienas attieksme bija aizspriedumaina. Visās domes nelaimēs un problēmās, kas radās pilsētā, viņš sāka vainot personīgi mani un manu firmu. Tāda attieksme bija arī tad, kad es vēl vadīju Kredītbankas nodaļu. Iepriekš, kad pilsētas domes priekšsēdētājs bija Hļebņikova kungs, banka bija izsniegusi domei kredītus, pretī tika iekļāti nekustamie īpašumi (viesnīca, domes ēka). Procenti kredītam bija labi, tos bija iespējams arī turpmāk samazināt. Ivanova kungs uzskatīja par neiespējamu sadarboties ar mūsu banku, jo manī saskatīja sev netīkamu personu.

Kad Latvijas Kredītbanka pārdeva visus šos domes kredītus Latvijas Unibankai, man un manai firmai radās nopietnas problēmas arī citās darbības sfērās pilsētā — tirgū, viesnīcā, Preiļu 2. vidussko-

las un arodvidusskolas apkurē. Tā SIA «RBKK» pamazām tika novesta līdz bankrotam. Es izveidoju firmu «RBKK-1», kas pārņēma ne tikai aizsāktos darbus, bet arī parādus, tajā skaitā pilsētas domei. Divu gadu laikā, apkurinot Preiļu 2. vidusskolu un arodvidusskolu, Preiļu pilsētas domei samaksājām 27 tūkstošus latu. Nezinu, vai tas bija darīts ar nolūku vai arī V.Ivanovs vienkārši nebija pietiekoši ziņošs, tika nepareizi noformēti līgumi par zemes un īpašuma nodokļa nomaksu. Kaut arī uz katra vienošanās protokola bija trīs paraksti — mans, VID vadības un domes priekšsēdētāja, VID audita pārbaudē mani sodīja par zemes un īpašuma nodokļa nenomaksāšanu 14 tūkstošu latu apmērā.

Tas bija pamats tālākajiem notikumiem, kad mana firma zaudēja Preiļu pilsētas tirgu. Kopš 1998. gada pavasara Ivanovs katrā domes sēdē centās atrisināt jautājumu, kā manai firmai atņemt tirgu. Vēl tagad nesaprotu, kādu interešu vadīts, viņš to darīja. Dabiski, ka tika sacelta ažiotaža. Tie, kuri bija noīrējuši tirgū kioskus un tirdzniecības vietas, jutās nedroši. Mazāki kļuva arī mani ienākumi.

Lai rekonstruētu tirgu, bija vajadzīgs kredīts. Šis jautājums jau bija praktiski atrisināts, plānoju ņemt kredītu 40 000 latu apmērā tirgus rekonstrukcijai. Taču iepriekš izdarītā audita pārbaude nede-va man iespēju realizēt šo ideju. Es no kredīta ņemšanas at-

teicos. Kad Vladimiru Ivanovu domes vadītāja krēslā nomainīja Ilmārs Meluškāns, situācija izmainījās, sākās konstruktīva lietu kārtošana. Noslēdzām īres līgumu, noteicām nomas maksu. Tomēr viss iepriekš notikušais man vairs neļāva strādāt pilnā apjomā, ņemt kredītu un rekonstruēt tirgu. Nekas cits neatlika kā labprātīgi atteikties no tirgus.

Tiesa, arī mana rīcība ne vienmēr ir bijusi pareiza. Esmu kļūdījies, iesūdzot tagadējo pilsētas domi tiesā. Pēc konsultācijas ar juristiem tika panākta arī vienošanās ar Ilmāra Meluškāna vadīto domi, ka tirgus tiek nodots nomā citam saimniekam. Esmu pateicīgs domes vadībai, ka viņi nolēma tālāk tiesu darbos neieļauties.

Gribu piebilst, ka firmas pārrādi, kas radušies Ivanova kunga «valdīšanas» laikā un pateicoties viņa rīcībai, mani ļoti uztrauc. Esmu iesūdzējis tiesā Valsts ieņēmumu dienestu, jo uzskatu, ka man noteiktās nesamaksātās naudas summas ir nepareizas, to rašanās cēlonis ir domē nepareizi noformēti dokumenti.

Lai atklātu Vladimira Ivanova patieso attieksmi pret manis vadīto firmu, atsauca atmiņā arī kafējnīcas «Liepas» likteni. Tā bija apmeklētāju iecienīta atpūtas vieta. Valsts ieņēmumu dienestam gan tika piedāvāts īrēt telpas citā vietā, taču acīmredzami neobjektīvā Ivanova kunga attieksme bija pamatā situācijai, ka VID atnāca uz veco viesnīcu, bet ka-

fejnīcu no ēkas izlika. Līdz ar to firma cieta zaudējumus, bez darba palika desmit cilvēki. Uzskatu, ka problēmu varēja atrisināt citādi, pilsētā bija pietiekami tukšu telpu, ko piedāvāt VID. Vēl man toreiz pārmeta, ka neesmu labiekārtojis viesnīcas apkārtni. Starp citu, tas pats attiecas arī uz tagadējiem telpu saimniekiem — apkārtnē joprojām nav labiekārtota.

Izsakot savu viedokli, es gribu, lai cilvēki mani saprāperei un lai kādi blakus esoši spēki neceltu ažiotažu, ka, redz, krievu uzņēmējus izstumj. Tagadējās Preiļu novada domes vadības attieksme ir ļoti godīga un pareiza. Bet, sām manas firmas problēmām pamatus «ielika» neviens cits kā Ivanova kungs. Ja tagad marta vēlēšanās domē tiks viņam līdzīgi cilvēki, kur skatās citu kabatās, nekādas perspektīvas nebūs. Jebkura vara sevi attaisno, ja cilvēki var pilsētas vaibstos saskaņot pozitīvas pārmaiņas. Ivanova kunga laikā vienīgās pārmaiņas laikam bija tās, ka «Kroņa» priekšā no pilsētas domes līdzekļiem tika noklāts bruģis. Tajā pat laikā saņēmu pārmetumus, ka es, privātuzņēmējs, pie domes īpašuma (viesnīcas) apkārtni nesakārtoju. Kaut kādas ačgārnības...

Visbeidzot, ja tiesā pret Valsts ieņēmumu dienestu neuzvarēšu, pilsētas domei būs jāatbild par sava bijušā vadītāja nezināšanu. Tiesu darbi turpināsies.

Pierakstīja L.Kiršs

● KONKURSS

● KONKURSS

● KONKURSS

Es balsoju par savu domi

Cienijamo lasītāj! Esat noguris no priekšvēlēšanu aģitācijas, solījumiem un vēreiz solījumiem? Esat apjucis, jo izrādās, ka tie cilvēki, par kuriem labprāt balsotu, katrs ir citā sarakstā? Domās esat sastādījis ideālu pašvaldību no savā pilsētā un pagastā labu slavu ieguvušiem cilvēkiem, bet viņi nav atrodami nevienā sarakstā?

Dalieties ar mums savās pārdomās! Aicinām piedalīties reitingu konkursā! Lūdzam Jūs pēc saviem ieskatiem sastādīt SAVA novada domi. Varat minēt cilvēkus no deputātu kandidātu sarakstiem, kā arī tādus, kuri nekandidē.

Jums jānosauc vienpadsmit to cilvēku uzvārdi, kuriem uzticētu darboties SAVA NOVADA domē. To anketu autori,

kuru prognozes izrādīsies vispareizākās, saņems pārsteiguma balvas. Tāpēc miniet savu uzvārdu un adresi un tālruna numuru.

Atbildes gaidām līdz 10. martam (pasta zīmogs). Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV — 5301.

Preiļu novada dome:	Līvānu novada dome:
1.	1. ....
2.	2. ....
3.	3. ....
4.	4. ....
5.	5. ....
6.	6. ....
7.	7. ....
8.	8. ....
9.	9. ....
10.	10. ....
11.	11. ....

Uzmanību, lasītāj!

26. februārī plkst. 11.00 redakcijā Preiļos, Aglonas ielā 1 «Novadnieka» lasītājus konsultēs zvērināta advokāte LILIJA KALNIŅA.

Līdzī jāņem pase un «Novadnieka» abonēšanas kvīts.

MINISTRU VIZĪTES, REDAKCIJAS SLEJA

Satiksmes ministra Anatolija Gorbunova vizīte Preiļu un Līvānu novadā

22. februārī Preiļu novadu darba vizītē apmeklēja satiksmes ministrs Anatolijs Gorbunovs. Šīs vizītes mērķis bija iepazīstināt pašvaldības ar valdības iecerēm un noskaidrot, vai tās saskan ar pašvaldību plāniem, kā arī iepazīties ar novadā un rajonā risināmajām problēmām.

● Satiksmes ministrs Anatolijs Gorbunovs atzina, ka uz Preiļiem var braukt pēc optimisma.

Preiļu rajona padomē pašvaldību vadītājiem ministrs lūdza izteikt domas par prioritātēm, kas varētu tikt izmantotas, sastādot 2002. gada budžetu. Protams, pašvaldību vadītājiem un rajona padomes speciālistiem bija jautājumi ministram: par pasažieru autopārvadājumiem, par dotāciju sadales kārtību, par to, vai tiks remontēti ceļi Špoģi — Preiļi — Viļāni posmā no Riebiņiem, vai būs iespējams atrast līdzekļus ciematu ielu asfaltēšanai, piemēram, Stabulniekos vai Pelēcos.

Taču galvenās problēmas, kuru risinājumu laicnieki gaida ne tikai no ministra, bet

no visas valdības kopumā, ir — katastrofālais ceļu stāvoklis Latvijas laukos un neiekasētā akcīze par degvielu. Ministrs lūdza arī pašvaldību atbalstu un palīdzību, lai kopīgiem spēkiem varētu panākt situācijas uzlabojumu — lai ceļiem atvēlēto summu palielinātu sākumā līdz 60 procentiem, bet vēlāk palielinātu par 5 procentiem ik gadu. Situāciju var uzlabot, atjaunojot arī lauku ceļu programmu.

Preiļieši saņēma ministra uzslavu par to, ka rajona padomes projekts par pašvaldību

interneta pieslēgumu, kā arī līdz šim jau realizētā shēma ir visveiksmīgākā valstī. Šogad turpināsies pašvaldību vienotās informācijas sistēmas projekta īstenošana, kurai valdība iedalījusi 450 tūkstošus latu, taču jāmeklē arī citas iespējas finansējuma piesaistīšanai.

Valdība konceptuāli atbalstījusi informātikas nacionālās sistēmas izstrādi, Satiksmes ministrijai apstiprināta programma e-Latvija. Pašlaik notiek process, kurā visas idejas un programmas tiek sakārtotas prioritārā secībā. Paredzams, ka pēc to veiksmīgas īstenošanas ap 2004. gadu Latvija varētu sasniegt Eiropas šī gada līmeni.

Anatolijs Gorbunovs devās nelielā braucienā pa Preiļiem. Viņš bija vienprātis ar domes vadību, ka, izmantojot tikai ceļu fonda līdzekļus, ielu atjaunošana un remonts pārāk ieilgtu un nedotu vēlamu efektu. Nauda infrastruktūras uzlabošanai jāmeklē Eiropas fondos.

Novada domē, tiekoties ar novadu veidojošo pašvaldību

vadītājiem un speciālistiem, tika pārrunāti arī citi projekti, piemēram, par velotūrisma maršrutu un veloceļu ierīkošanu, kas ir arī Satiksmes ministrijas atbalstīta koncepcija. Ideja velotūristu maršrutā apvienot vairākas pilsētas ir reāla, piesaistot ministriju, iespējams izstrādāt pilotprojektu.

Vizītes gaitā ministrs tikās ar Preiļos esošo Satiksmes ministrijas pārraudzībā esošo iestāžu un uzņēmumu vadību — pasta, «Lattelekom», Jēkabpils autobusu parka, «Latgales ceļu», Autoceļu direkcijas, CSDD vadītājiem.

Plaši apmeklēja bija ministra tikšanās nevalstisko organizāciju centrā. Par savām problēmām stāstīja pilsētas pensionāru organizācijas, kuru pārstāvji bija pat sagatavojuši ministram līdzīgu dokumentu un lūgumus.

Uz atvadām visi tikšanās dalībnieki nofotografējās kopā ar Anatoliju Gorbunovu, kurš devas tālāk. Līvānos viņam bija paredzēta tikšanās ar Līvānu novada domes deputātiem.

L.Kirillova

Ministru šokē fakts, ka skolas nopelnīto naudu saņem pašvaldība

21. februārī izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Greiškals darba vizītē apmeklēja Līvānu 2. vidusskolu.

Sarunās ar skolas pedagogiem ministrs pārrunāja bezatziņu vērtēšanas sistēmu sākumskolā. Vērtējot ar atzīmi, bērnam tiek atņemtas iespējas pierādīt sevi, jo viņš nemitīgi tiek salīdzināts ar kādu — labāko. Ministrs atzina, ka bieži vien skolotāji baidās vērtēt, raizējoties, vai nenovērtēs bērnu sekmes pārāk augstu, taču bažas ir liekas. Skolēnam ir jādomā iespēja nopelnīt visaugstāko vērtējumu.

Runājot par skolotāju atalgojuma jautājumu, ministrs informēja, ka drīzumā varētu notikt pāreja no tagadējām likmēm uz noteiktu skolotāja gada algu. Ministrs uzsvēra, ka sarežģītā likmju sistēma nākotnē vairs netiks pielietota.

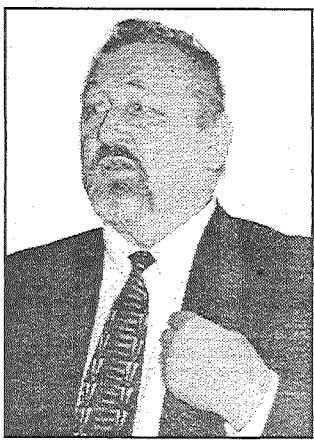
Patlaban ir atklāts arī jautājums par skolēnu formas tērpa nepieciešamību, iespējams, ka formas tērps atkal varētu atgriezties skolās, tādējādi veicinot demokrātiju skolēnu vidū.

Atbildot uz jautājumu par skolēnu morālu vardarbību

pret skolotāju, ministrs sacīja, ka bērnu tiesību ievērošana ir saistoša ikvienam, taču vienlaikus ir jāaizstāv arī skolotāja tiesības. Izglītības un zinātnes, Labklājības un Tieslietu ministrija izveidojusi darba grupu, kas strādā pie attiecīgās likumdošanas izstrādes jautājumā par skolotāja tiesībām.

K.Greiškals solīja, ka pakāpeniski turpinās pieaugt skolotāju algas, taču tajā pat laikā neefektīvo jeb mazo skolu pastāvēšana pēc administratīvi teritoriālās reformas būs apdraudēta. Patlaban Latvijā ir visdārgākā izglītība, jo uz 9 audzēkņiem ir nodarbināts viens pedagogs. Arī skolu pastāvēšana vai slēgšana būs tieši atkarīga no ekonomiskās situācijas pašvaldībā, jo vienīgi pašvaldības kompetencē ir atvērt, uzturēt vai slēgt skolu, uzsvēra ministrs.

Skolēnu minimālais skaits klasē, kāds tas ar likumu ir noteikts šobrīd, saglabāsies arī turpmāk, informēja ministrs. Klašu komplektēšanā izšķirošā būs katras pašvaldības rīcība, kas vai nu spēs, vai arī nespēs piesaistīt ģimeņi, nodrošinot to ar dzīvokli un radot iespējas nopelnīt.

● Izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Greiškals puda pārliecību, ka ne mazāk svarīgas kā bērna tiesības ir arī skolotāja tiesības. Šobrīd skolotāji skolā nav aizsargāti pret morālu vardarbību no audzēkņu pusēs.

Izglītības un zinātnes ministrija finansē tikai skolotāju algas un daļēji arī interešu izglītības programmas. Par skolu materiālās bāzes pilnveidošanu, sporta inventāra iegādi un telpu remontiem atbildīga pašvaldība. Ministrs arī puda izbrīnu par to, ka ienākumi, ko Līvānu 2. vidusskola iegūst no nomas maksām,

nepaliek skolā, bet aizplūst pašvaldības budžetā. Šādu rīcību ministrs vērtēja kā absurdu, īpaši ņemot vērā daudzās Līvānu 2. vidusskolas vajadzības.

Skolas sporta zālē, kuru izmanto ne tikai 2. vidusskolas skolēni, bet arī pilsētas un novada iedzīvotāji, būtu nepieciešams remonts. Samērā nabadzīgs ir arī skolas sporta inventārs — uz katriem diviem skolēniem ir viena basketbola bumba, bet vienu volejbola bumbu vienlaicīgi nākas dalīt pat trim audzēkņiem.

Pirms aptuveni divām nedēļām centrālās apkures sistēmas plūsuma rezultātā, kas par laimi gan notika naktī, ar karstu ūdeni applūda skolas mazā sporta zālē, kura šobrīd atrodas nožēlojamā stāvoklī, tomēr nedz vienas, nedz otras zāles remontam līdzekļu nav.

Arī jūms virs centrālās iekārtas skolā ir avārijas stāvoklī, un nav garantijas, ka tas kādu dienu vienkārši nesabrūk, apdraudot gan skolēnus, gan skolotājus. Skaidrs viens — dzīvības pārticīgi vai ne, izšķirs tikai vietējā vara. Neviens cits.

G.Kraukle

NOVADNIEKS

Jūsu jautājumus un ierosinājumus uzklaušim pa tālr. 22059.

Liels cerību totalizators

Šī nedēļa visai strauji izklidināja ilūziju par pavasari februāra vidū. Pirms nedēļas saule bija izkausējusi pēdējās vecā sniega paliekas, un likās, ka vairāk jau nesalsim, vairāk sniegos nebrīdīsim. Taču ziema ir atgriezies. Laiks ir nepastāvīgs ne tikai dabā, bet arī dzīvē vispār. Pirmsvēlēšanu laiks ir ideāla augsne psiholoģiskiem pētījumiem, kā vēlēšanu maratons ietekmē cilvēkus. Galvenokārt tos cilvēkus, kas cīnās par deputāta vietu zem saules. Aiz ārēja miera viens maskē uztraukumu. Cits tēlo uzspēlētu prieku un nevēribu. Dažs ar pilnu sparū meties agresīvā politiskā cīņā, kuras raksturošanai dēvētu trāpīgais teiciens «mērķis attaisno līdzekļus». Varbūt tikai neliela daļa kandidātu šobrīd jūtas stabili, pārliecināti atbild uz žurnālistu jautājumiem, piedalās televīzijas pārraidēs un uzrunā vēlētajus.

Man vēlēšanas gribas salīdzināt ar milzu totalizatoru. Laika nav daudz, un likmes ir lielas. Visi cer, ka kritīs tieši viņa laimīgā loze, bet prognozēt šo procesu nevar. Tikai vienu vienīgu reizi četros gados esošie un nākošie deputāti uz neilgu laiku kļūst atkarīgi no mums, vienkāršās tautas. Šis laiks ir klāt, un šobrīd viņi visi, kas balotējas, ir vienādās pozīcijās, šobrīd viņi patiesi ir tautas kalpi, un tikai no mana, tava vai viņa izvēles būs atkarīga šo cilvēku «būt vai nebūt» pagastu padomēs vai novadu domēs.

Cilvēkos šobrīd valda liels skepticisms, sak, neiešu un nebalsošu, tāpat jau nekas nemainīsies. Tomēr domāju, ka nebalsojot diez vai varēsim paust savu pārliecību vai attieksmi. Runa ir par mums pašiem. Nebalsosim mēs, nobalsos mūsu pretinieki, un, iespējams, uzvarēs. Tāpēc domāju, ka katra pilsoņa pienākums ir aiziet uz vēlēšanu iecirkni, bez steigas un satraukuma izlasīt visu kandidātu programmas, pārskatīt sarakstus, un tikai tad izlemt — balsot vai ne. Starp citu, priekšvēlēšanu programmas, izrādās, ir ļoti aizraujoša lasāmviela, kur iespējams uzzināt gan to, par ko agrāk pat nenojautāt, gan arī gardi pasmieties. Pie šāda secinājuma nonācu, lasot Līvānu novadā iesniegtās programmas.

Lūk, daži piemēri. Vislielāko pārsteigumu mani izraisīja atklājums, ka divi no septiņiem deputātu kandidātu grupējumiem nemaz nezina, kur tad isti viņi kandidē. Paradoksāli, bet izrādās, ka šie cilvēki joprojām cer iekļūt Līvānu PILSĒTAS domē. Šķiet, ka tik rupjas kļūdas priekšvēlēšanu programmā nebūtu pieļaujamas. Jau vairāk kā gadu strādā Līvānu novada dome, un to nākamajiem deputātiem no partijas «Latgales gaismas» un v/a «Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā» tā kā vajadzētu zināt.

Interesanti man šķita arī daži kandidātu solījumi, piemēram, saimniecisko līdzekļu sadalījumu veikt pēc publiskās apspriešanas (interesanti, kā tas varētu notikt, cik daudz laika aizņemtu un vai beigās publiskie apspriedēji, naudu dalīdami, nesakautos?). Tāpat tuvāko gadu laikā tiek solīts panākt speciālu nodokļu sistēmu un policijas darba efektivitātes pieaugumu, iekārtot diagnostikas centru, likvidēt bedres un panākt vēl citas jaukas lietas. Žēl, ka pašvaldība mūsu valstī nodokļu sistēmu mainīt nav tiesīga, tāpat kā diez vai spēs korigēt policijas darbu. Jau nājiem daudz ko piedod, bet līdzšinējie deputāti nu gan zina, ko runā. Diemžēl, programmās ir daudzi punkti, ko ne tikai varēja, bet vajadzēja izdarīt iepriekšējos gados — sakārtot ielu apgaismojumu pilsētā, pāriet uz dalīto atkritumu savākšanu un konteineru sistēmu, sakārtot ielas un laukumus, pagalmus utt. Redziet paši, ka solījumu listes ir vērts izlasīt.

G.Kraukle

Latgales stāstnieki pulcējās Livānos

23. februārī Rīgā notika stāstnieku konkurss «Teci, teci, valodiņa!». Latgali lielākoties pārstāvēja Preiļu rajona skolēni, kuri pirms tam spēkiem mērojās Livānu ģimnāzijas Pastariņa sākumskolā. Kā «Novadniekam» pastāstīja Preiļu rajona padomes kultūras darba organizatore Elvīra Brovacka, latgaliešus vērtēja un konkursu vadīja Dienvidlatgales novada folkloras kopu koordinatore Anna Kārkle.

Labākie stāstnieki no Latgales ir Aigars Larionovs no

Makašānu amatu vidusskolas, Kristaps Upenieks no Galēnu pamatskolas, Marta Vilcāne, Armanda Vilcāne un Līva Čingule no Livānu ģimnāzijas, Aija Ancāne, Kristaps Ancāns un Ieva Vaivode no Rožupes pamatskolas. Labi uzstājās arī Riebiņu vidusskolas stāstnieki. Īpašas skatītāju simpātijas izpelnījās piecgadīgā livāniete Marta Vilcāne.

L.Kirillova

ZINĀS

Preiļi un Ludza tūrisma gadatirgū pārstāvēja visu Latgali

● Preiļu tūrisma informācijas centra speciāliste Līga Ļeono-va (no kreisās), Preiļu rajona padomes kultūras darba organizatore Irēna Kjarķuža un Ludzas tūrisma informācijas centra vadītāja Līga Kondrāte «Balttour 2001» vērtē kā izdevušos, jo iepriecina interese par Latgali.

«Novadnieks» jau informēja, ka Preiļu tūrisma informācijas centrs kopā ar kolēģiem no Ludzas bija izveidojuši stendu starptautiskajā tūrisma gadatirgū «Balttour 2001», kas no 16. līdz 18. februārim notika Rīgā. Par to, vai rajons izrādīts kā pietiekami iekārojams objekts tūristiem, pēc atgriešanās mājās pastāstīja Preiļu rajona padomes tūrisma darba organizatore Irēna Kjarķuža.

— Triju dienu laikā «Balttour» apmeklēja 15 tūkstoši cilvēku. Ļoti daudzi apstājās pie Latgales stenda. Diemžēl mūsu ezeru zemi pārstāvēja tikai divi rajoni — Ludza un Preiļi (divas iepriekšējās reizes izstādē bijām kā Latgales tūrisma asociācijas biedri).

Varu droši apgalvot, ka negad iepriekš nav redzēta tik liela un nopietna interese par Latgali kā savdabīgu Āfriku un neizpētītu zemi. Brīžiem varēja just, ka cilvēkiem par mūsu reģionu ir visai mīstiskas

iedomas par skalu gaismu zemnieku mājās, par zirdziņu kā vienīgo transporta līdzekli un citām blēņām. Tieši tāpēc mūsu uzdevums bija kļiedēt šīs reizēm negatīvās iedomas, piedāvājot visplašāko materiālu klāstu par lieliskām atpūtas iespējām Preiļu un Ludzas rajonā.

Lielākā daļa cilvēku, kuri apstājās pie mūsu stenda, vēlējas saņemt informāciju par gataviem tūrisma maršrutiem. Protams, mums tādi ir izstrādāti, tomēr vislielākā piekrišana ir maršrutam Livāni — Preiļi — Aizkalne — Aglona. Individuālos izstādes apmeklētājus, īpaši vīriešus, vilina maksākerēšanas vietas Latgalē. Mēs piedāvājam braukt uz Rušonas ezeru, kas ir astotais lielākais Latvijā, viens no zivīm bagātākajiem, bet zemnieku saimniecība «Silmalas» garantē arī komfortablas naktsmājas un laivu nomu. Nekur citur Latvijā nav iespējams noligt instruktoru, iznomāt inventāru un iemācīties braukt ar ūdensslēpēm — šādu atpūtu piedāvā ūdensslēpošanas klubs «Bašķi». Nebija mazums arī tādu interesentu, kuri vasaras atpūtu vēlas baudīt vientuļās lauku mājās upes, ezera krastā vai mežielokā, kur ir «melnā» pirtīņa un absolūts miers visapkārt. Arī tas mūsu rajonā iespējams. Gribu uzteikt viesu mājas saimnieci Mihālinu Cakuli no Aglonas, kura personīgi piedalījās «Balttour 2001» un pārstāvēja visus rajona uzņēmējus, kuri nodarbojas ar tūristu uzņemšanu.

Visiem interesentiem stāstījām par šīs vasaras kultūras programmu Preiļu rajonā, par Trīszvaigžņu spēlēm un par tradicionālo kāzu muzikantu saietu, par kuru, izrādās, dzirdējuši arī citās Latvijas malās.

Šovasar varam cerēt uz lielāku tūristu pieplūdumu. Lielu interesi par reģionu izrādīja pedagogi, kuri jau tagad plāno savu klašu izbraukumus mācību gada noslēgumā. Vēlēšanos nodibināt sakarus ar mūsu tūrisma informācijas centru izrādīja pārstāvji no Pleskavas.

Izstādē plaši tika prezentētas jaunās tehnoloģijas tūrisma industrijā, piemēram, iespējas ar datoru palīdzību rezervēt klientiem vietas jebkuram ceļojumam. Vēl vienojāmies, ka iesaistīsimies projektā «Atvērtā Latvija», sniedzot svaigāko informāciju par Preiļu rajonu.

Irēna Kjarķuža pastāstīja, ka aprīļa beigās Preiļu rajona tūrisma informācijas centrs gatavojas piedalīties arī 9. tūrisma biržā «Tavas pēdas». Pavasarim tuvojoties, pilsētnieki plāno atvaļinājumus un patīkami, ka arvien biežāk viņu skati vērsas uz mūsu pusi.

L.Kirillova

● POLITISKĀ REKLĀMA

● POLITISKĀ REKLĀMA

● POLITISKĀ REKLĀMA

11.martā es balsošu par "Latvijas ceļa" sarakstu. Kāpēc?
Tas ir vienīgais saraksts, kurā iekļautos deputātu kandidātus es visus lielākā vai mazākā mērā pazīstu, tāpēc arī zinu, ko varam gaidīt no viņu darba Preiļu domē. Vairumam deputātu kandidātu jau ir pieredze pašvaldību darbā, tāpat kā zināšanas valsts likumdošanā, ekonomikā, izglītībā, kultūrā, iedzīvotāju sociālajā aizsardzībā. Viņi zina pilsētas un novada patiesās problēmas, zina arī, kā tās atrisināt. Šie cilvēki nav "baltas lapas", kam visi darbi jāsāk no nulles. Viņi turpinās un pabeigs pašu iesākto - un, manuprāt, tieši tas patreiz ir ļoti svarīgi!

*Ināra Batarāga
Preiļu rajona galvenās
bibliotēkas vadītāja*

Irēna Šaitere

MŪSU NOVADA IZAUGSMEI!

LATVIJAS CEĻŠ

 Lattelekom

piedāvā jaunu pakalpojumu paku Ekonomiskais ISDN

No 19. februāra **Lattelekom** piedāvā izdevīgu telekomunikāciju risinājumu maziem birojiem, veikaliem un lielām dzīvojamām telpām — **Ekonomiskais ISDN**.

Ekonomiskais ISDN nodrošina augstu sakaru kvalitāti un datu pārraidi ar ātrumu 128 kbit/s. ISDN nodrošina, ka vienlaikus var gan strādāt internetā vai nosūtīt faksu, gan runāt pa tālruni.

Izvēloties pakalpojumu paku **Ekonomiskais ISDN**, klients var izmantot mūsdienīgu daudzfunkcionālu ISDN tālruņa aparātu ar numura noteicēju, bez speciālas ISDN kartes pieslēgt datoru darbam internetā, kā arī divus analogos tālruņus vai faksus. Ierīkojot papildu instalāciju, ir iespējams pieslēgt līdz piecām ISDN iekārtām. Pievienotajām iekārtām var piešķirt līdz 10 neatkarīgiem tālruņa numuriem.

Latvijā vardarbības pret bērnu gan valsts institūcijās, gan ģimenēs sasniedz kritisku līmeni, un konkrētos to konstatēšanas gadījumos atbildīgās vietējās valsts un pašvaldību institūcijas apliecina pilnīgu bezspēcību to izmeklēšanā un novēršanā.

Tā teikts Latvijas organizācijas «Glābiet bērnus» neatkarīgā bērnu ombūda

gada sapulces dalībnieku rezolūcijā, kas tika pieņemta, izvērtējot bērnu tiesību stāvokli Latvijā un tā atspoguļošanu ANO bērnu tiesību rekomendācijās. Rezolūcijā norādīts, ka situācija bērnu tiesību ievērošanas jomā Latvijā nav apmierinoša, pašreizējais valsts institūciju darbs šajā jomā nav efektīvs. Kā uzskata sapulces dalībnieki, nav

pieļaujama sociālo pedagogu un psihologu slodžu likvidēšana skolās naudas ekonomijas nolūkos.

Sapulces dalībnieki par galvenajām prioritātēm izvirzījuši vardarbības pret bērnu novēršanu un cīņu pret narkotiku izplatību bērnu vidū. Šis būs arī Latvijas TV un «Glābiet bērnus» bērnu tiesību maratona galvenās tēmas.

PROBLĒMA

Par pusstopu pārdotais bērns

Sieviete par pusstopu pārdeva savu bērnu. Otra sieviete šo bērnu paņēma, jo uzskatīja, ka tā ir pietiekama maksa par «krutkas» pudeli. Un likās, ka abām būs varen labi. Līdz brīdim, kad atnāca skolu valdes, pagastietas pārstāvji zemessarga pavadībā un bērnu no svešās sievietes aizveda projām.

Ticiet vai ne, bet tas ir reāls notikums. Gribat lasīt par to sīkāk? Lūdzu. Māte, sauksim viņu par Annu, no Saunas pagasta aizveda savu trīsgadīgo dēliņu Māri pie paziņas Valentīnas uz Rožupi un par pusstopu pārdeva. Sak, ka nav labuma no bērna, ta nav, pat lāga naudas pabalstu par viņu valsts vairs nemaksā. Anna devās savās gaitās, bet vien zināmajās gaitās, bet māris palika pie svešās tantes.

Māra prombūtni pamanīja Saunas pagastā, par viņu sāka interesēties pagastietas un vietējais policijas iecirkņa inspektors. Arī Annas civilvīrs, puisēna bioloģiskais tēvs, gribēja zināt, kur tad bērns. Annai nekā cits neatlika kā vien izdomāt acimredzamu pasaciņu par to, ka puika esot nozagts. Policija ātri vien tika skaidrībā, ka nekāda bērna zādzība nav notikusi, un māte bija spiesta atzīties, ka savu dēlu par pudeli pārdevusi.

Šī gada 15. janvārī trīsgadīgais Māris tika atvests uz Preiļu slimnīcas bērnu nodaļu un atdots dakteres Irēnas Petrānes gādībā. Nomsulējies, netīrs, nemazgāts, sapīnkātiem un no dzimšanas šķēres redzējušiem matiem... Taču tas ir tikai sākums, vai tad maz smuļainu netīrēļu daktere savā laikā redzējusi. Bērnu nodaļas personālu šokēja kas cits — trīsgadīgais puika nemaz nerunā, viņš nekad nebija radināts apsēsties uz podiņa un savas dabiskās vajadzī-

● Mazajam Rūdīm pilna mutīte vārdu, tikai tie vēl isti skaidri neveļas pār lūpām. Bet tas nekā, ar dakterīti Irēnu Petrāni viņš saprotas gluži labi. Foto: M.Rukosujevs

bas nokārtot tur, viņš neprata turēt rokā karoti vai dakšiņu, nemaz nerunājot par naža lietošanu. Kad Mārim priekšā nolika šķīvi ar ēdienu, puisēns to ķēra ar roku un ēda tā, it kā kāds gribētu viņam atņemt. Neuzticīgs un izbiedētas acis lūkojās visos. Vienīgā atbilde uz aicinājumu nākt spēlēties vai aprunāties — idēšana, kas reizēm pārauga rūkšanā.

Mauglis. Tāds vārds nāk prātā, lūkojoties uz mazo nelaimīgo cilvēciņu. Divdesmit pirmais gadu simts un Mauglis. Briesmīgas un nesavienojamas lietas laikā, kad runājam par iestāšanos Eiropā, par pilnīgu datorizāciju, internetu un tamlīdzīgām gudrām sfērām. Saeimā lemj par «gaismas pils» celtniecību, par valsts pilnvarnieku algām. Miljoni šur vai miljoni tur... Bet mazs zēns badīgi kož maizes rikā un ne nieka no tā visa nezina. Viņam kopš nākšanas šajā

pasaulē bijušas liegtas elementāras lietas — augt pilnvērtīgā un mīlošā ģimenē, augt lolotam, laimīgam un gudram.

No sirds vienmēr esmu priecājusies, kad savās žurnālista gaitās man nācies būt skolās, bērnu daržos un vērot, cik talantīgi, spējīgi un izglītoti ir mūsu mazuli. Kā viņi dzied, dejo, kā mācās lasīt, rakstīt, kā zīmē un vingro. Kā ar lepnumu stāsta cits citam, ka «mans tētis...», «mana mamma...» Kā apķeras vecākiem ap kaklu, kā samīļo un sabučo. Mārim tas viss ticis liegts. Viņš bija apdalīts jau kopš dzimšanas, kopš ierašanās šajā pasaulē.

— Man tagad atliek nožēlot vienīgi to, ka jau krietni agrāk neaizvedām šo bērnu projām no mātes, situāciju analizējot, teica Saunas pagastietas priekšsēdētāja Olga Tjarve. Viņa minēja, ka māte jau esot bijusi gatava atteikties no bēr-

na, kad viņam bijuši vēl tikai seši mēneši. Bet tad laikam apjautusi, ka tā zaudēs iespēju saņemt valsts noteikto pabalstu. Kritusi uz ceļiem un lūgusies, solījusies visu darīt bērna labā. Noticējuši toreiz, atstājuši Māri pie mātes. Tiesa, vēlāk gājuši arī pārbaudīt un redzējuši, ka puika nav badināts, ka nav arī nosalis. Kāds cepums rokā iedots, katlā kartupeļi savārti.

Dažs zemnieks savus teliņus un jēriņus kūti tur labākos apstākļos un vairāk mīlo nekā šī sieviete savu bērnu, sašutusi teica arī organizācijas «Glābiet bērnus» rajona nodaļas koordinatore Elma Aksjonova. Viņas bagātāji milicijas un policijas darbinieka praksē piedzīvoti dažādi gadījumi, taču šis rada tikai vienu jautājumu — kāda var būt nākotne valstij un sabiedrībai, kurā bērnu var pārdot par pudeli, un atrodas kāds, kas nopērk.

Mārim būs mājas, būs mīloši cilvēki apkārt. Šonedēļ pēc viņa uz slimnīcu atbrauca kāda ģimene, kas puisēnu ņem aizbildniecībā. Divi pašu bērni, kas jau mācās skolā, bijuši galvenie drošinātāji, sak, mamm, tēti, ņemsim Māri. Triju gadu vecumā viņš sāks mācīties lietas, ko līdz šim nav pazinis, sāks iepazīt mīlestību un uzticēšanos.

Izteikta mikrosociāla un pedagogiska ielaistība ar valodas attīstības traucējumiem — tādu diagnozi daktere Petrāne ierakstījusi Māra dokumentos. Vairāk nekā mēneša laikā, ko zēns pavadījis Preiļu slimnīcā, viņu izmeklēja un pārbaudījuši daudzi speciālisti. Pēc trim mēnešiem Māri pārbaudīs atkārtoti. Tad varēs zināt, kāda nākotne gaida Māri. Jācer, tā būs daudz laimīgāka nekā līdzšīnējie trīs gadi.

Māris aizbrauca, bet Preiļu slimnīcas bērnu nodaļā pie dakteres Petrānes palika Rūdis. Divgadīgs blonds puisēlis no cita mūsu rajona pagasta. Gluži kā mazs dadzītis līp pie tantēm, cerot, ka kāda no tām varbūt ir viņa mamma. Bet liktenis jau ir paspējis izrādīt visu savu bardzību pret šo zēnu, jo viņa māte pašlaik ārstē garīgu slimību, bet tēvs... Kāds tēvs, ja bērns sievietei «nu tāpat vien gadījās».

Pirms Māra un Rūda bērnu nodaļā bija Alise. Viņu atveda ar ielaistu plaušu karsoni. Piecas diennaktis gadu vecais bērns bija pieslēgts sistēmām. Izķepurojās, atkopās. Mēneša laikā dzērāji vecāki ne reizes nebija ieradušies apraudzīt savu meitiņu. Tad atbrauca pakaļ, lai vestu mājās. Piedzērušies. Starp citu, par Alises uzturēšanos slimnīcā veselības aprūpes uzņēmumam joprojām nav samaksāts. To nedara vecāki, kuriem naudas nav. To nedara arī pagasts.

Divu mēnešu laikā uz slimnīcu atvesti trīs bērni ar līdzīgiem likteņiem. Bērni, kuru nākšana pasaulē nav bijusi gaidīta un vēlāma. Bērni, kuriem atņemta mīlestība un nākotne. Kā apgalvo daktere Petrāne, bērnu nodaļā praktiski nepārtraukti atrodas kāds no nelabvēlīgas ģimenes izņemts bērns. Par šo faktu vajadzētu aizdomāties tagadējiem pilsētas un pagastu deputātiem un vēl jo vairāk arī tiem, kuri ar tādu aizrautību kandidē uz deputātu krēsliem marta vēlēšanās. Varbūt tad viņi nerakstītu pārgudras lietas savās pirmsvēlēšanu programmās, bet padomātu, ko tad paši reāli var izdarīt, lai Māris, Rūdis, Alise un daudzi citi bērni kļūtu laimīgi.

L.Kirillova

Noslēdzies sirds veselības gads

Valsts prezidentes Vairas Viķes — Freibergas vēstule Sirds veselības gada noslēgumam

Ir pagājis gads, kopš Rīgas pilī svinīgi atklājām Sirds veselības gadu, kura galvenais mērķis bija brīdināt katru iedzīvotāju par situācijas nopietnību sirds un asinsvadu veselībā Latvijā. Akcija mudināja domāt par to, ka viena no vislabākajām dāvanām sev ir vienkāršākās rūpes par veselību, par savas sirds stiprumu. Tā rosināja uz to, ka vispatīkamākā pirmā palīdzība katram cilvēkam var būt paša darbošanās un tajā rastais dzīvesprieks, liekot pamatus stiprākai veselībai un slimību nenomāktai ikdienai.

Ir patiess gandarījums par to, ka mūsu medicīnu un citu veselības veicināšanas speciālistu pūlīni nav bijuši veltīti, jo arvien vairāk cilvēku Latvijā ir pie-

vērsušies tam, kā, neieguldot lielus līdzekļus, padarīt uzturu veselīgāku, dziedināt sevi no kaitīgiem ieradumiem un nodoties aktīvam dzīvesveidam. Sirds veselības gada ietvaros paveiktais ir ieguldījums, kura patiesos rezultātus mēs varēsim baudīt ar katru jaunu, spēcīgāku un laimīgāku Latvijas paaudzi.

Ticu un ceru, ka šajā gadā aizsāktie sabiedrības izglītošanas pasākumi rosinās ikvienu Latvijas ģimeni arī turpmākos gadus rūpēties par savu un savu tuvinieku veselību. Vēlu ikvienam veiksmi un izturību veselības ceļā!

Vaira Viķe-Freiberga

Sirds veselības gada secinājumi

Sirds — asinsvadu slimības ir galvenais mirstības cēlonis Latvijā. Tāpēc 2000. gada februārī Latvijā tika pasludināts Sirds veselības gads. Tā galvenie mērķi bija

vērst iedzīvotāju uzmanību uz riska faktoriem, kas ietekmē sirds veselību; likt pamatus un iespējas attieksmes maiņai pret dzīvesveida paradumiem, kas var veicināt sirds slimības, un sekmēt, lai katrs pats un mēs visi kopā sāktu domāt par sirds veselību; paaugsti-

nāt medicīnu (gan ģimenes ārstu un kardiologu, gan māsu) zināšanas par sirds slimību riska faktoru nozīmi un profilaksi, kā arī par sirds slimību ārstēšanu.

Sirds veselības gada laikā cilvēki vairāk sākuši domāt par savas sirds veselību un paradumu mai-

nīšanu. Tā laikā tika likti pamati valsts institūciju sadarbībai ar citiem sektoriem — farmaceitiem, pašvaldībām, privātām institūcijām, asociācijām — sabiedrības veselības problēmu risināšanā.

Aptauja, kas tika veikta Sirds veselības gada noslēgumā, parādīja, ka pēdējā laikā sievietes, mainot diētas un ēšanas paradumus, bija vidēji divas reizes aktīvākas nekā vīrieši. Aptuveni par trīs procentiem palielinājies vīriešu un sieviešu nesmeķētāju skaits. Aptuveni par pieciem procentiem ir palielinājies to cilvēku skaits, kas pēdējā gada laikā ir mērijuši holesterīna līmeni. Pieaudzis to cilvēku skaits, kas vingro 2-3 reizes nedēļā, kā arī to skaits, kas vēlas atstāt smēķēšanu. Par 2-3 procentiem samazinājies cilvēku ar aptaukošanos skaits un gandrīz tikpat palielinājies cilvēku ar lieko svaru skaits.

Vairāk kļuvis to cilvēku, kas uzturā lieto pienu ar 0,5 un 2 procentu tauku saturu, bet mazāk ir to, kas izvēlas pienu ar 3,2 un 4 procentu tauku saturu. Aptuveni par trijiem procentiem palielinājies to cilvēku skaits, kas gatavam ēdienam neliek klāt sāli. Diezgan ievērojami vairāk kļuvis to ģimeņu, kurās neviens ģimenes loceklis nesmeķē. Samazinājies stundu skaits, ko cilvēki pavada piesmēķētās telpās un palielinājies to stundu skaits, ko pavada gandrīz nepiesmēķētās telpās.

Cilvēku paradumi nemainās ļoti ātri. Tāpēc pirmie Sirds veselības gada rezultāti būs vēlme mainīt paradumus, bet jau vēlāk varētu būt ievērojama šo paradumu maiņa. Un tikai pēc gada — diviem vai pat vairāk — saslimstības ar sirds asinsvadu slimībām samazinās.

Sagatavoja L. Rancāne

CILVĒKS UN SABIEDRĪBA

Kardināls Jānis Pujats dzimis 1930. gada 14. novembrī Rēzeknes rajonā. Pēc Rēzeknes latviešu vidusskolas beigšanas mācījās Katolu garīgajā seminārā Rīgā. 1951. gadā ordinēts par priesteri, pastorālo darbu galvenokārt veicis Rīgas draudzēs. Bijis mākslas vēstures un liturģijas pasniedzējs Katolu garīgajā seminārā. Viņa vadībā tika sagatavota liturģiskā reforma Latvijas katoļu draudzēs un izdotas attiecīgas grāmatas saskaņā ar II Vatikāna koncila lēmumiem. No 1979. gada līdz 1984. gadam viņš veica arī ģenerālvikāra pienākumus Rīgas Metropolijas kūrījā. 1991. gadā J. Pujatu pāvests ieceļ par Rīgas arhibīskapu metropolitu. 2001. gadā nominēts par kardinālu.

Pujats saņem pāvesta svētību un kardināla svētgredzenu

Trešdien Vatikānā Svētā Pētera katedrālē Romas pāvests Pāvils II inaugurēja un emīnēja 44 viņa nesēn nominētos kardinālus. Pāvesta svētību un kardināla amatu simbolizējošo sarkano cepurīti, ko kā statusa zīmi ieviesa 1246. gadā pāvests Inocents IV, saņēma arī Latvijas Romas katoļu arhibīskaps metropolīts Jānis Pujats. Katoļiem kardināls ir otrā augstākā persona aiz pāvesta.

Ceturtdien jaunajiem kardināliem Vatikānā bija veltīts sviņgs dievkalpojums. Misē pāvests Jānis Pāvils II viņiem nodeva kardināla gredzenu. Jāņa Pujata oficiālajā uzņemšanas ceremonijā Kardinālu kolēģijā piedalījās tieslietu ministre Ingrida Labucka. Trešdien ministrei bija arī oficiāla tikšanās ar Vatikā-

na ārlietu ministru arhibīskapu Z.L. Torānu un sviņgas vakariņas ar J. Pujatu.

Ko nozīmē būt kardinālam?

Baznīcas likumu kodeksā teikts, ka kardināli veido īpašu kolēģiju, kura no sava vidus ievēlē pāvestu. Pāvesta vēlēšanās nepiedalās kardināli, kas vecāki par 80 gadiem. Pašreiz ir 184 kardināli, bet pāvesta vēlēšanās var piedalīties 135. Vidējais balsotāju vecums ir 71 gads. 93 procentus no pašreizējiem kardināliem iecēlis Jānis Pāvils II. Kardināli palīdz pāvestam, gan Konsistorijas sēdēs kopīgi apspriežot svarīgākos jautājumus, gan arī izpildot dažādus pienākumus pastorālā darbā.

Ņemot vērā 80 gadus vecā Jāņa Pāvila II sliktu veselību, tiek pausti minējumi, ka šī bijusi pēdējā iespēja iecelt jaunus kardinālus un tādējādi ietekmēt viņa pēcteča izvēli. Starp jaunajiem kardināliem ir vairākas ietekmīgas personas, kurām būs

izšķirīgā nozīme konklāvā (kardinālu padomē, kas sanāk pēc pāvesta nāves), lai ievēlētu tā pēcteci.

Kā iespējams pretendents uz pāvesta amatu tiek minēts 67 gadus vecais itālis Džovanni Batista, kurš ieņēmis vairākus nozīmīgus amatus Vatikānā un tiek uzskatīts par darbholiķi. Citi ietekmīgi jauno kardinālu vidū tiek minēti Sanpaulu arhibīskaps Klaudio Hummess, Polijā dzimušī Vatikāna amatpersona Zenons Grohovenskis, Vācijas bīskapa konferences vadītājs Karls Lēmans un daži citi.

Materiālu sagatavoja
T. Elste

● Vatikāns. Priekšplānā svētā Pētera baznīcas tornis, vidū Sv. Pētera laukums, kur notika kardināla Jāņa Pujata inaugurācija.

● POLITISKĀ REKLĀMA

● POLITISKĀ REKLĀMA

● POLITISKĀ REKLĀMA

● POLITISKĀ REKLĀMA

TAUTAS PARTIJAS SARAKSTS NOVADA ATTĪSTĪBAI

«Mūsu domu īstais spogulis ir mūsu dzīves ceļš.» (M. Monteņs)

JĀNIS EGLĪTIS, Preiļu Valsts ģimnāzijas direktors.

Dzimis 1961. gadā Rožupē, Preiļos kopš 1963. gada. Augstākā izglītība. 1984. gadā beidzis Latvijas Valsts universitāti, 1993. gadā beidzis studiju kursu Starptautiskajā izglītības plānošanas institūtā Parīzē, 1994. gadā ieguvis maģistra grādu fizikā, šobrīd doktorantūrā studē ekonomiku. Prot trīs svešvalodas.

ALDIS ADAMOVIČS, Preiļu 1. pamatskolas direktors.

Dzimis 1970. gadā Preiļos. Augstākā izglītība. 1993. gadā beidzis Latvijas Universitāti, 1999. gadā ieguvis maģistra grādu ģeogrāfijā. Prot divas svešvalodas.

VLADIMIRS TOČKO, sporta kluba «Cerība» treneris.

Dzimis 1953. gadā Preiļos, Augstākā izglītība. 1975. gadā beidzis Latvijas valsts fiziskās kultūras institūtu.

PĒTERIS ROŽINSKIS, Preiļu novada domes priekšsēdētāja vietnieks.

Dzimis 1958. gadā Aizkalnē. Augstākā izglītība. 1989. gadā beidzis Latvijas lauksaimniecības akadēmiju. No 1991. gada Aizkalnes pagasta padomes priekšsēdētājs, 2000. gadā ievēlēts par Preiļu novada domes priekšsēdētāja vietnieku.

ELITA ŠNEPSTE, a/s «Preiļu siers» valdes priekšsēdētāja.

Dzimusi 1963. gadā Madonā. Augstākā izglītība. 1986. gadā beigusi Latvijas lauksaimniecības universitāti.

IVANS BOGDANOVŠ, VAS «Latgales ceļi» mehāniķis.

Dzimis 1953. gadā Preiļos. Vidējā speciālā izglītība. 1985. gadā beidzis Višķu sovhoztehnikumu.

MARIANS URČS, z/s «Ēdveiss» īpašnieks.

Dzimis 1959. gadā Preiļu pagastā. Vidējā izglītība. 1981. gadā beidzis Preiļu rajona vakara vidusskolu.

ZOJA JAKIMOVA, sporta kluba «Cerība» trenere.

Dzimusi 1953. gadā. Augstākā izglītība. 1989. gadā beigusi Latvijas Valsts fiziskās kultūras institūtu.

EDUARDS CAICIS, pensionārs.

Dzimis 1929. gadā. Augstākā izglītība. Beidzis Daugavpils valsts pedagoģisko skolu.

JĀNIS LĀCIS, BPU «Preiļu slimnīca» ķirurgs.

Dzimis 1953. gadā Kalupē. Augstākā izglītība. 1977. gadā beidzis Rīgas medicīnas institūtu.

AIGARS ZĪMELIS, SIA «Būvteks» direktors.

Dzimis 1972. gadā Preiļos. Augstākā izglītība. 1995. gadā beidzis Latvijas lauksaimniecības universitāti.

Darbības tēzes

1. Samazināt komunālo pakalpojumu tarifus. Tas ir iespējams, ja šos jautājumus Preiļu novadā risinās vienoti un ilgaicīgi redzējuma.
2. Sociālo jautājumu risināšanā — atklātumu, stingru principiālu uzskaiti esošā budžeta ietvaros.
3. Bezdarbs, tā ir sociāla parādība, kuras cēlonis ir neprofesionāla nozaru vadība.
4. Kultūras nams un Preiļu pils ir Preiļu novada kultūrmantojuma neatņemama sastāvdaļa, to atjaunošana ir iespējama.
5. Vidējo izglītību visiem novada bērniem neatkarīgi no vecāku mantiskā stāvokļa. Daudzveidīgākas interešu izglītības iespējas.
6. Trīsvaliģņu spēles, tas ir vairāk nekā sports, tas ir novada prestiža jautājums. Jāstrādā, lai spēļu organizatoriskais līmenis ir vislabākais.
7. Atbalstīsim uzņēmumus, kuru legālais bizness papildina pilsētas budžetu ar naudu un dod iespējas katram strādājot nopelnīt.
8. Novada administratīvā kapacitāte ir pamats uzņēmējdarbības attīstībai. Mēs esam par Latgales reģiona administratīvo centru Preiļos. Ierēdnis cilvēkam, nevis cilvēks ierēdnim.
9. Lauku teritorija ir tikpat svarīga kā novada centrs. Tāpēc veiksmīga administratīvi teritoriālā reforma ir risinājuma pamats.
10. Stipra valsts ir neiedomājama bez vienota pilsoņu kopuma, tāpēc lai novadā cieņā ir katra labi padarītais darbs.

Mūsu saraksta tikšanās ar vēlētajiem: **26. februārī** Aizkalnes tautas namā pulksten 12.00; **27. februārī** Preiļu Valsts ģimnāzija pulksten 17.00; **2. martā** Liču kultūras namā pulksten 12.00; **9. martā** Preiļos ieradīsies TP līderis Andris Sķēle. TP Preiļu novada nodaļas telefons 53 81162. Gaidām Jūsu zvanus darbdienās no 17.00 līdz 19.00.

EIROZINĀS

Kad sairst laulība

Statistika ir nežēlīga: katrs trešais eiropiešu pāris, kas apprecējies 70. gadu sākumā, tagad ir šķīries. Visaugstākais šķirto laulību skaits ir Beļģijā, Zviedrijā, Somijā un Lielbritānijā. Pat Dienvideiropas valstīs, piemēram, Grieķijā, Spānijā un Itālijā pēdējo 30 gadu laikā šķirto laulību skaits ir dubultojies un trīskāršojies. Visvairāk vientuļo vecāku ar nepilngadīgu bērnu ir Dānijā, Lielbritānijā un Beļģijā, bet vismazāk — Grieķijā un Spānijā.

Atšķirībā no Latvijas, kur sieviete pēc šķiršanās lielā mērā ir finansiāli atkarīga no bijušā vīra maksātājiem (vai nemaksātājiem) alimentiem, Eiropā vientuļā māte var cerēt uz valsts atbalstu. Piemēram, Dānijā valsts palīdzība ir vairāk nekā 11 000 kronu (vairāk nekā 1500 eiro). Savukārt Vācijā vientuļā māte no valsts saņem 75 tūkstošus marķu gadā. Tiesa, pēc šīs summas sarūk līdz 23 700 marķam. Jāpiebilst, ka arī šķirtajiem vīriem nepastāv tik lielas iespējas ar minimālas algas palīdzību izvairīties no maksājumiem, jo vidēji ES valstīs «ēnu ekonomikas» īpatsvars ir apmēram trīs reizes mazāks nekā Latvijā. Kopumā vidusmēra eiropietis ir apzinīgš un godīgi kārtro rēķinus gan pret valsti, gan bijušo laulāto draudzeni.

Sievietēm labvēlīga valsts politika pastāv Nīderlandē. Kopš 1998. gada valstī pastāv «reģistrēta kopdzīve», kas nozīmē likumīgu kopdzīvi bez laulību procedūras. Šādu oficiālo laulību alternatīvu bauda viena dzimuma pāri vai arī vīrietis un sieviete, kas dažādu iemeslu dēļ nevēlas stāties laulībā. Kopdzīve formāli sākas

reģistratora un liecinieka klātbūtnē, pasakot «jā» vārdu. Partneriem ir tādas pašas tiesības un pienākumi kā oficiālā laulībā esošajiem. Tas nozīmē, ka pēc kopdzīves izbeigšanas bērna uzturētājs saņem alimentus gluži tāpat kā pēc oficiālas laulības šķiršanas. Līdzīga prakse pastāv arī Zviedrijā, kur «Sambolagen» likums nosaka kopīgā īpašuma sadales un alimentu procedūru pēc kopdzīves pārtraukšanas.

Eiropas Savienībā alimentu jautājumā pastāv cita problēma, ko varētu nosaukt par «eirosķiršanos». Par to stāsta Eiropas Komisijas iekšlietu komisāra preses sekretārs Leonardo Gabriči: «Ja pāris nāk no dažādām ES valstīm un ja lēmums par šķiršanos ir izdarīts vienā valstī, tas tiek atzīts arī otrā valstī. Šajā direktīvā nekas nav teikts par finansiālajām lietām, tas ir, summa, ko viens vecāks maksā otram par bērna uzturēšanu, tiek uzskatīta par komercparādu, kas nozīmē samērā sarežģītu juridisku procedūru. Pēc Tamperes apspriedes 1999. gada oktobrī ES līmenī tika nolemts izstrādāt darba plānu. Viena no prioritātēm, lai uzlabotu situāciju «jauko pā-

ru» jomā, ir ierosinājums ar laiku likvidēt procedūru, kas paredz viena tiesas lēmuma jaunu atkārtotšanu citā valstī. Ierosinājums ir sekojošs — ja, piemēram, tiesas lēmums par alimentu piedzišanu ir izdarīts Vācijā, to automātiski atzīst arī citā ES dalībvalstī. Pagaidām tas ir tikai nākotnes plāns».

Tomēr interesanti uzzināt, kā ar alimentu piedzišanu ir Itālijā — valstī, kur sievietei ģimenē pieder noteicošais vārds. Kā izrādās, situācija tā devētās «labklājības valstīs» ir līdzīga. «Katra šķiršanās ir īpašs stāsts. Vienīgais, ko var teikt par kopējo tendenci Eiropā, ir tas, ka jaunā sabiedrība noteikti ir elastīgāka un aizvien vairāk sievietes strādā. Bieži sieviete pēna vairāk nekā vīrs. Agrāk šķiršanās gadījumā bija ierasts, ka naudu saņēma bērns un māte, taču mūsdienās sieviete bieži vien strādā, un alimenti tiek maksāti tikai bērnam», stāsta L. Gabriči.

Neapšaubāmi, ka, pieaugot Latvijas iedzīvotāju labklājības līmenim, situācija aizvien vairāk sāks līdzināties Eiropas praksei. Nemot vērā gan ģeogrāfisko tuvumu, gan ziemeļnieciskās mentalitātes līdzības, var prognozēt, ka ar laiku valstī sociālās nodrošināšanas modelim būs Skandināvijas iezīmes. Tiesa, tam būs nepieciešami vairāki faktori: daudzi gadi un valsts attīstības ilgtermiņa stratēģija, kas ņemtu vērā ne tikai ekonomiskos rādītājus, bet arī sociālās vienlīdzības principus.

Oskars Kastēns

Vai jaunajai ministrijai jāatrodas Rīgā?

No jauna tiek veidota Reģionālās attīstības un struktūrpolitikas ministrija. Vai tā nevar atrasties ārpus Rīgas, piemēram, Preiļos? — jautā Valērijs Stūra kungs no Preiļiem.

Jauna māja no veciem blokiem

Paredzams, ka līdz 2001. gada aprīlim uz īpašu uzdevumu ministra sadarbībai ar starptautiskajām finansu institūcijām bāzes tiks izveidota Reģionālās attīstības un struktūrpolitikas ministrija. «Brisele grib, lai Latvijā tiktu izveidota struktūra, kas spēš strādāt ar ES strukturālajiem un kohēzijas fondiem,» uzsver īpašu uzdevumu ministru sadarbībai ar starptautiskajām finansu institūcijām Roberts Zīle.

«Jaunā institūcija taps, īpašu uzdevumu ministra sadarbībai ar starptautiskajām finansu institūcijām sekretariātam pievienojot Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Reģionālās attīstības departamentu, Ekonomikas ministrijas Ekonomiskās politikas programmu koordinācijas departamenta Reģionālās struktūrpolitikas nodaļu, Ekonomikas ministrijas reģionālo fondu un to pārvaldošo bezpeļņas organizāciju valsts sabiedrību ar ierobežotu atbildību «Reģionu attīstība». Jaunajā ministrijā strādās aptuveni 50 ierēdņi, kuri galvenokārt tiks izraudzīti no iepriekš minēto institūciju darbiniekiem, — informē minētā sekretariāta vadītāja vietnieks Andžs Ūbelis.

Varas decentralizācija Eiropas Savienībā

Vai reģionālās attīstības ministrijai būtu jāatrodas centrā vai ārpus tā? Kāda ir prakse ES dalībvalstīs?

Kaut arī ES dalībvalstīs ministrijas, kā likums, atrodas galvaspilsētās, tomēr arī tām ir izņēmumi. Piemēram, Grieķijas jūras tirdzniecības ministrija atrodas Pirejā, Portugāles pārtikas preču kvalitātes un drošības aģentūra — Amadorā. Kaimiņzemē Igaunijā Izglītības ministriju pārceļ uz Tartu. Daudz izplatītāka ir dažādu valsts struktūru izvietošana ārpus galvaspilsētas — piemēram, Nīderlandē zemes un ūdens valsts dienests atrodas Utrehtā, bet vairāki lauksaimniecības pētniecības departamenta institūti un augu aizsardzības dienests — Vageningenā.

Šo tendenci vislabāk raksturo Zviedrijas piemērs: nozaru vadība tiek mērķtiecīgi decentralizēta. Kaut gan visas ministrijas atrodas Stokholmā, institūcijas, kas veic dažādas administratīvās funkcijas, tiek izvietotas ārpus galvaspilsētas. Zviedrijas vēstniecības Latvijā pirmais sekretārs Pērs Orneuss to skaidro ar karalistes likumiem, kas pieprasa ministriju atrašanās galvaspilsētā. Tajā pat laikā vairāk nekā trīsdesmit dažādu valsts institūciju ir izceltas ārpus tās. «Varas decentralizācija ir apziņāta valsts politika, kas rada reģionālo līdzsvaru — ministriju ierēdņi ir tuvāk realitātei, savukārt, re-

ģionu centri aktivizējas,» pamato Pērs Orneuss. Piemēram, Zviedrijas lauksaimniecības valde mīt Jēnčepingā 300 kilometru attālumā no Stokholmas. Tā patstāvīgi realizē ES un ministrijas noteikto lauksaimniecības politiku, bet ministrijai atskaitās tikai reizi gadā. Iespaidīgā ēkā strādā vairāk nekā 500 ierēdņi, un viena no galvenajām lauksaimniecības valdes funkcijām ir subsīdiu administrēšana, fermeru informēšana un kontrole, lai finansiālais atbalsts tiktu tikai tam un tikai tik, cik pienākas. Ministru lauksaimniecību var ietekmēt, tikai mainot likumus un noteikumus, bet nevis tieši.

Kur būvēt māju?

Vai jaunveidojamo Reģionālās attīstības un struktūrpolitikas ministriju nevar izveidot ārpus Rīgas? Lai rastu atbildi uz šo jautājumu, Saeimas ES informācijas centrs aptaujāja atbildīgas Latvijas amatpersonas.

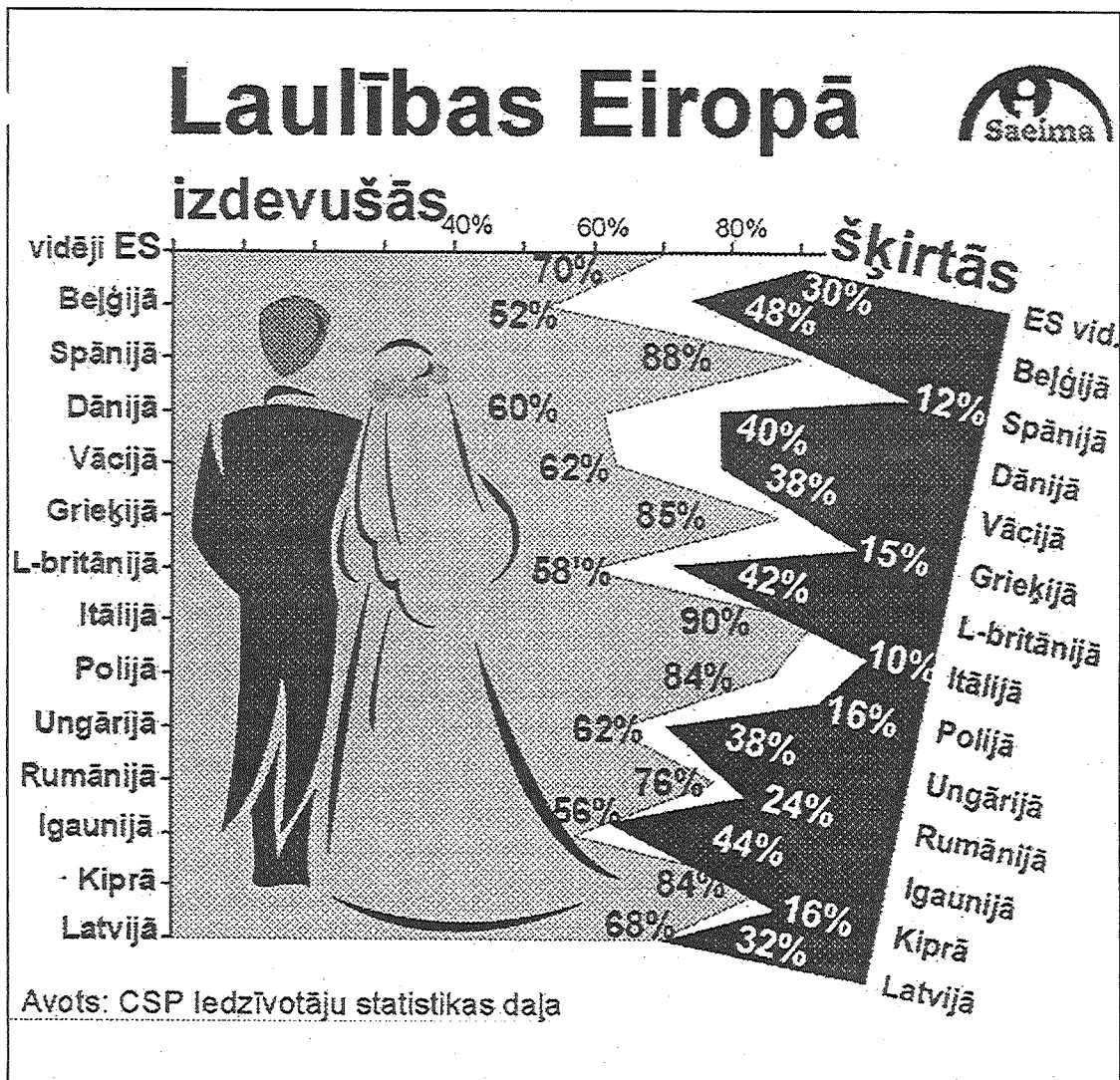
Īpašu uzdevumu ministrs valsts reformu lietās Jānis Krūmiņš: «Nemot vērā dekoncentrācijas principu, ideja nav slihta. No centra dekoncentrēt budžeta iestādes, lai veicinātu kopumā līdzsvarotu attīstību valstī. Šāda prakse ir daudzās valstīs. Mūsu reģionālās attīstības vadībai tomēr būtu jāatrodas centrā, lai attālumā līdz pašvaldībām, reģioniem būtu daudz maz vienādi.»

Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas priekšsēdētāja biedre Anna Seile: «Es nedomāju, ka ministrijai būtu jāatrodas ārpus Rīgas, jo tai visvairāk jāstrādā ar Eiropas naudu — ar ES strukturālo fondu līdzekļiem. Uzskatu, ka ministrijai jāstrādā ne tik vien ar Latvijas līdzfinansējuma nodrošināšanu nacionālās atbalsta programmas ietvaros. Daudz svarīgāk ir radīt tādu fondu mazā un vidējā biznesa attīstībai, ar kura atbalstu mazajiem un vidējiem uzņēmumiem dzēstu kredīta procentus.»

Zemkopības ministrs Atis Slakteris: «Kāpēc gan ne? Tagad, šajā e-laikmetā, kad visu lēmumu pieņemšanu izšķir sakari, nav neiespējams, ka ministrija atrastos ārpus Rīgas.»

Ministru Roberts Zīle, kuram, iespējams, pašam būtu jāpārceļas, atbildi sniegt atteicās ar motivāciju, ka reiz jau tas «Latgales Laikam» atbildēts. Tā vietā ES informācijas centrs saņēma īpašu uzdevumu ministra sadarbībai ar starptautiskajām finansu institūcijām sekretariāta vadītājas Ievas Kalniņas viedokli: «Ministriju izvietošana ārpus Rīgas nav neiespējama, taču tam nepieciešami vairāki priekšnosacījumi — laba transporta infrastruktūra, kas nodrošinātu ātras pārvietošanās iespējas, kā arī attīstīts informāciju tehnoloģiju tīkls. Tādējādi vidējā laika posmā arī, piemēram, Zemkopības ministrija varētu atrasties Jelgavā, Satiksmes ministrija — Ventspilī.»

Ivars Bušmanis

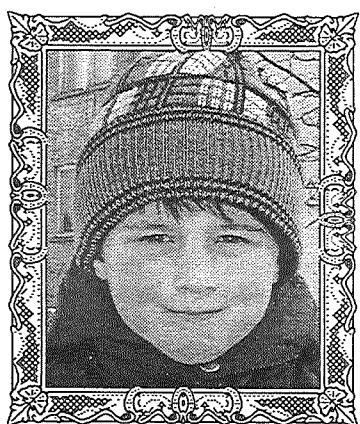
APSVEIKUMI, RECEPTĒ

26. februāris — Evelina, Mētra, Aurēlija.
27. februāris — Līvija, Līva, Andra.
28. februāris — Skaidrīte, Justs, Skaidra.
1. marts — Ivars, Ilgvars.
2. marts — Lavīze, Luīze, Laila.
3. marts — Tālis, Tālavš, Martš.
4. marts — Alise, Auce.

Daudz laimes, mazo gaviļņiek!

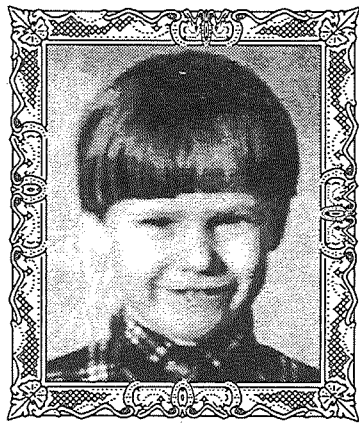
VALĒRIJS KURKOVŠ («Rūķīši») 20. februārī svinēja 7 gadu dzimšanas dienu. Valērijs apmeklē Līvānu bērnudārza 8. grupiņu, ir jautrs un dauzonīgs zēns, kuram patīk skaitļu pasaule. Valērijs labprāt risina matemātikas uzdevumus, un ir ļoti neatlaidīgs savu ieceru īstenošanā. Valērijs gandrīz nekad nav noskumis, viņš vienmēr joko un smaida. Labākais draugs Ilja.

MAKSIMS KROTOVS («Pasaciņa») savu 7. dzimšanas dienu svinēja 20. februārī. Maksimam patīk nodarbības dārzīnā — zīmēšana, krāsošana, bet par visu vairāk patīk skraidīt svaigā gaisā. Garšo saldējums un «kinderolu» šokolāde.

21. februārī dzimšanas dienu svinēja **ANNA KĻAVIŅA** («Pasaciņa»). Anniņa ir liela dziedātāja, viņa ir ansambļa «Lāsītes» dalībniece, un šogad viņai palika 6 gadi. Mīļākā nodarbošanās — spēlēt ar lellēm, klausīties pasakas, kā arī deklamēt dzejoļus, bet mīļākais ēdiens dārzīnā — makaroni ar gaļu.

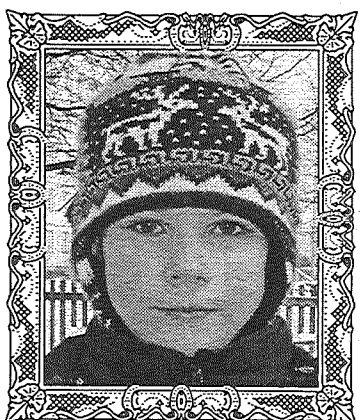
DINS KUZMINOVŠ («Rūķīši») 22. februārī kļuva 4 gadus vecs. Audzinātāja stāsta, ka Dins vienu dienu var būt mierīgs un lēns, bet otrā dienā — ļoti jautrs. Viņam ir ļoti mīļa vecmāmiņa, kura Dinu no rītiem atved uz dārzīņu. Tad gadoties arī pa kādai asariņai. Dins ir ļoti taisnīgs un godprātīgs, reizēm viņš pasaka gluži vai pieauguša cilvēka spriedumus. Ja Dinu mazliet paliela, viņš izdarīs jebkuru darbiņu, un paveiks to ļoti labi.

MAREKS MŅIŠKO («Rūķīši») tieši šodien svin savu 7. dzimšanas dienu. Viņš ir gudrs zēns, kam patīk lasīt visdažādākās grāmatas. Viņš ar prieku nāk uz dārzīņu, ir jautrs, draudzējas ar visiem, bet labākais draugs ir Ilja. Mareks ar aizrautību piedalās teātra izrādēs, ko iestudē kopā ar audzinātājām un grupas biedriem.

Rīt dzimšanas diena būs **LAURAI GRĪBONIKAI** («Rūķīši»). Laurai pienākusi 7. dzimšanas diena, un viņa jau prot lasīt. Grupiņā Laura ir ļoti satīcīga un izpalīdzīga, viņa skaisti dzied, bijusi vokālistu konkursa «Cālis» uzvarētāja Preiļu rajonā. Pašlaik Lauras aizraušāns ir sporta dejas, viņa dejo vienā pāri ar grupiņas biedru Raivi. Patīk lasīt, mīļākā grāmata «Laumiņu pasakas».

DENISS IVANOVŠ («Pasaciņa») arī 25. februārī svinēs savu 7. dzimšanas dienu. Viņš ļoti zīmē, darbojas ar klučiem, ir zinātkārs bērns, kas daudz jautā. Viņš jau māc lasīt un kopā ar mammu apmeklē latviešu valodas apmācības nodarbības. Deniss ir ļoti akurāts zēns, ar kuru audzinātājām problēmu nav.

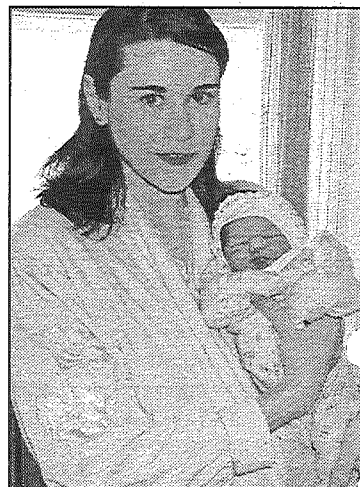
Septiņi gadi rīt paliks arī **ANDRAI VANAGAI** («Pasaciņa»). Viņai patīk rakstīt un lasīt, visjaukākā Andrai šķiet grāmatiņa «Piparkūku rūķis». Viņai ir māsa Līva, kas mācās 2. klasē. Abām māsiņām patīk ciemoties vecmāmiņas mājā, kur var gan atpūties, gan arī kādu darbiņu izdarīt.

Audz laimīgs, mazais!

Pelēču pagasta iedzīvotājas **Lidijas Vahnovas** meitiņa Linda piedzima 15. februārī. Lidija bez tam audzina arī trīs lielākus bērnus. Viens no vecākajiem sasniedzis, bet otrs tuvojas pilngadības robežai.

Lidija vēlēja savai meitiņai veselību un augt laimīgai, bet dzemdību nodaļas personālam teica sirsnīgu paldies par palīdzību.

Kristīne Bunjatjana dzīvo Salspilī, bet, gaidot bērniņu, ciemojās pie saviem vecākiem Līvānos un vēlējās doties uz Preiļu dzemdību nodaļu. 21. februārī viņai piedzima meitiņa. Abi ar tēti **Vilni** mazulīti nolēmuši saukt par Alīnu. Tētis uz pirmo iepazīšanos ar meitu devies ar lielu baltu rožu pušķi. Ar garajiem kātiem — māmiņai, isākās — meitiņai.

Kristīne atzinīgi izteicās par Preiļu dzemdību nodaļas personāla darbu un sacīja paldies.

Arī **VALĒRIJA BALABANOVA** («Pasaciņa») ir dzimusi 25. februārī un rīt viņai paliks 7 gadi. Līdzī no mājām viņai katru dienu ir kāda mīļa rotaļlieta. Valērija labprāt dalās ar citiem bērniem, ir jautra un dzīvespriecīga. Labākie draugi ir Alija un Dima, bet īpašs notikums 8. grupā esot diskotēkas, kurās jautri izdejoties var gan bērni, gan arī audzinātājas Jānina un Velta.

25. februārī 5 gadu dzimšanas dienu sagaidīs **LINDA MILTA** («Rūķīši»). Linda ir Līvānu bērnudārza 4. grupiņas jeb «Zīluku» audzēkne. Viņa ir laba dziedātāja. Lindai patīk vingrot, bet vislabāk bērnudārzā garšo piena zupas. Linda ir mīļa un draudzīga meitene, un grupiņā viņai ir savs aizstāvis — brālēns Sandris, kurš vienlaikus ir arī Lindas labākais draugs.

DENISS ŠEINOVŠ («Pasaciņa») 26. februārī svinēs 6 gadu jubileju. Deniss ir 11. grupas audzēknis un lielisks palīgs auklītei. Deniss arī pats prot gatavot ēdienu. Nesen viņš māmiņai esot pagatavojis ceptus kartupeļus. Pašam dārzīnā vislabāk garšo makaroni ar gaļu, bet dzimšanas dienā Denisam ļoti, ļoti gribētos saņemt velosipēdu.

RECEPTES

Kartupeļu bumbiņas

8 kartupeļi, 3 olas, apm. 200 g kviešu miltu, sāls. Cepšanai: eļļa.

Kartupeļus izvāra, nomizo un samica. Pieliek olas, miltus un sāli. Ieberzē rokas ar miltiem un veido no mīklas olas lieluma bumbiņas. Cepamā pannā ar augstām malām sakarsē eļļu un cep tajā bumbiņas, līdz izveidojas kraukšķīga garoziņa un vidus ir gatavs.

Kartupeļu bumbiņas pasniedz

ar salātiem, gaļu vai zivi.

Ābolu un kartupeļu pankūkas

4 kartupeļi, 3 skābi āboli, 300 g piena, 100 g kviešu miltu, 1 tējķ. sāls, 2 tējķ. cukura, 2 olas.

Uz rupjas rīves sarīvē kartupeļus un ābolus. Pievieno pienu, miltus, garšvielas un olas.

Cep lielas, plānas pankūkas. Pasniedz kā desertu ar ogu ievārījumu vai kanēli un cukuru.

VESELĪBA

Dzērvēnes novērš urīnceļu infekcijas

Zinātniekiem vairs nav šaubu, ka regulāra dzērvēņu sulas dzeršana ne tikai uzlabo veselību kopumā, bet palīdz izvairīties no urīnceļu infekcijām. Tas ir sevišķi svarīgi sievietēm, kā arī tiem, kuriem ir nosliece uz tā saukto apaukstēšanos, kas patiesībā ir infekcijas izraisīta saslimšana. Pētījumus finansēja dzērvēņu sulas ražotājsfirma «Ocean spray Cranberries Inc.»,

taču rezultāti izrādījās zinātniski vērtīgi un tika publicēti žurnālā «New England Journal of Medicine». Dzērvēņu sula satur specifiskas vielas, kas nelieļos daudzumos konstatētas arī zīlēs un mellenēs, taču citos augļos un ogās to nav. Tieši šī viela, kā arī organiskās skābes, ko satur dzērvēnes, attīra nieres un urīnceļus no baktērijām, kas izraisa iekaisumu.

● REKLĀMA

● REKLĀMA

● REKLĀMA

● REKLĀMA

Latviju apdraud ērcu encefalīts

Mūsu Valsts ieņem pirmo vietu Eiropā saslimstības ziņā. Vienīgā drošā aizsardzība pret ērcu encefalītu ir **VAKCINĀCIJA**.

Ērces mostas līdz ar pavasari. Pēc siltām ziemām ērcu mēdz būt vairāk, turklāt eksperti prognozē, Latvijā globālās sasilšanas dēļ ziemas kļūs arvien siltākas un dažādu insektu, tostarp ērcu skaits palielināsies.

Ērces pārnēsā encefalīta vīrusu. Tas izraisa bīstamu infekcijas slimību, kam raksturīgs drudzis un smagi centrālās nervu sistēmas bojājumi.

Inficēta ērce var piesūkties at pilsētas parkā

Pērn ar ērcu encefalītu saslimuši divreiz vairāk cilvēku nekā ar difteriju — šī kaite skārusi 544 Latvijas iedzīvotājus, četri no tiem miruši. Augsts risks saslimt ar ērcu encefalītu ir visā Latvijas teritorijā. Ērcu aktivitātes pe-

riods sākas pavasarī, kad gaisa temperatūra sasniedz +7° C un turpinās līdz vēlam rudenim. Ērces piesūkšanās visbiežāk notiek jauktos skujū un lapu koku mežos ar bagātīgu jaunaudzi, taču inficētas ērces ir atrastas pat pilsētu parkos un piemājas dārzos. Nereti ērces piesūcas mājdzīvniekiem.

Ar ērcu encefalītu inficējas galvenokārt, piesūcoties ērcei. Ievērojami retāk — dzerot inficētu nāvītu govju un kazas pienu. Laiks, kas paiet no ērcu piesūkšanās brīža līdz slimības izpausmei, vidēji ir 7-14 dienas. Slimība parasti sākas akūti ar gripai līdzīgiem simptomiem: paaugstinātu temperatūru, nespēku, galvassāpēm, reiboni. Parasti pēc 3-5 dienām slimnieka stāvoklis uzlabojas.

Turpmākajās 4-7 dienās cilvēks jūtas vesels, bet pēc tam visas minētās slimības pazīmes atjaunojas, turklāt, daudz spēcīgāk izteiktas. Apmēram trešdaļai slimnieku

slimība ar to beidzas. Pārējos gadījumos pievienojas smagi nervu sistēmas bojājumi. Tikai 8% gadījumu ērcu encefalīts neatstāj sekas; visbiežākie sarežģījumi ir ilgstošas galvassāpes, atmiņas pavājināšanās, miega traucējumi un samazinātas darbaspējas.

Ko darīt, lai nesaslimtu ar ērcu encefalītu?

Visdrošākā aizsardzība ir vakcinācija. Latvijā ir reģistrētas un pieejamas Vācijā un Austrijā ražotas vakcīnas. Vakcīna satur pilnīgi novājinātu vīrusu, kas vairs nevar izraisīt slimību, toties spēj radīt imunitāti pret to. Visos gadījumos nepieciešams veikt vismaz divas injekcijas ar īsāku vai garāku starplaiku, lai nodrošinātu imunitātes izveidošanos šai sezonai. Gadu pēc pirmās puses jāveic trešā injekcija, kas garantēs imunitāti vismaz trīs gadus. Turpmāk atkārtotas puses būs nepieciešamas ik pēc trim gadiem.

Pieredze rāda, ka Vācijā ražotai vakcīnai «ENCEPUR» efekts ir pozitīvs visos gadījumos — līdz šim nav ziņu, ka kāds no vakcinētajiem būtu saslimis ar ērcu encefalītu. Ar «ENCEPUR» iespējama arī ātra imunizācija — tiem, kas pavasarī atcerējušies par nepieciešamību potēties.

Nav specifisku medikamentu, kas iedarbotos uz encefalīta vīrusu. Remantadīns aizsargā no gripas, taču tā profilaktiska lietošana pirmajās dienās pēc ērces piesūkšanās ir neefektīva — pērn 66 ērcu encefalīta slimnieki bija lietojuši remantadīnu. Arī specifiskais ērcu imūnglobulīns ne vienmēr spēj aizsargāt no infekcijas, turklāt tas jāievada ik reizi, kad konstatēta ērces piesūkšanās. Dzīvojot apvidos, kur ērcu encefalīts bieži sastopams, ir neiespējami pamanīt katru piesūkušos ērci, tādēļ imūnglobulīna ievadīšana var būt novēlota. Ievadīts

vēlāk par noteikto laiku, imūnglobulīns slimības gaitu var sarežģīt.

Vakcinācija pret ērcu encefalītu ir ieteicama visiem Latvijas iedzīvotājiem. **Patlaban, kamēr ērces nav modušās, ir labākais laiks potēties pret ērcu encefalītu.**

Vakcinēties ar Vācijā ražoto vakcīnu jūs varat:

Dr. J.Petrāna doktorātā Rēzeknes ielā 34-6, Preiļos. Tel.: 21582.

Dr. Jemeljanovas ģimenes ārsta praksē, Zaļajā ielā 12, Līvānos. Tel.: 43258.

Par Vācijā ražoto vakcīnu vaicājiet arī savam ģimenes ārstam!

Papildus informācija internetā: www.erces.lv

MediNet International Ltd. (Somija)

Ērcu encefalīta efektīva ārstēšana nav iespējama

«Novadnieks» par ērcu encefalīta ārstēšanu un slimības sekām lūdza sniegt komentāru Preiļu slimnīcas terapijas nodaļas vadītāju Martu Veitu:

— Visiem cilvēkiem ieteicama aktīva imunizācija. Imunitātes radīšanā izmanto dažādās valstīs ražotās vakcīnas. Saslimšanas gadījumā diagnostika ir novēlota. Mēdz būt ļoti nopietni saslimšanas adījumi ar smagām vēlinām komplikācijām. Pat tad cilvēki nezina, vai viņiem bijusi saskarsme ar ērci.

Preiļos dzīvo 56 gadus vecs vīrietis. Pēc pārslimošanas ar ērcu encefalītu viņš kļuva par I grupas invalīdu. Locekļu parēze un rīšanas traucējumi neizzuda. Lai nomirtu badā, ķirurgs viņam izveidoja kuņģa atveri vēdera priekšējā sienā — gastrostomu, caur kuru ēdiens nokļūst kuņģī.

Pirms trim gadiem Preiļu slimnīcā 27 gadus vecs vīrietis slimoja ar ērcu encefalītu smagā formā. Slimības sekas viņam jūtas vēl tagad.

Kāda slimniece Rīgas slimnīcā inficējās ar ērcu encefalītu. Inficēta ērce bija meža ziedu pušķī, ko atnesa draudzene.

Vakcinācija ir vienīgā garantija pret saslimšanu ar ērcu encefalītu, kura norise un sekas nav prognozējamas, tāpēc atgādinu, ka marta mēnesī Latvijā ir vispiemērotākais vakcinācijas uzsākšanai. Ērces uzsāk rosību jau aprīlī un ir aktīvas līdz novembrim.

Sargājiet sevi un savus tuviniekus no šīs bīstamās slimības!

Ar ko noraust puņķi?

Ar tualetes papīru, auduma mutautiņu vai vienreizējās lietošanas papīra salveti?

Visi pašvaldību un izglītības iestāžu vadītāji saņēmuši vēstuli no izglītības un zinātnes ministra Kārļa Greiškāla ar lūgumu sadarboties ar rajona Vides veselības centru izvērtēt, kādi nepieciešamie pasākumi jāveic paaugstinātas saslimstības gadījumā. Ministrs sarunās ar skolu direktoriem esot pārliecinājies, ka viņi nezina, kā rīkoties, ja skolā sākas masveida saslimšana vai valstī tiek izsludināta epidēmija. Vēstulē skolu vadītāji aicināti sadarboties ar rajona ārstiem epidemiologiem konsultēties par iespējamiem profilakses pasākumiem skolās.

Rēzeknes Vides veselības centra Preiļu teritoriālā daļa sagatavojusi rekomendācijas «Par profilaktiskiem pasākumiem rajona skolās un pirmsskolas iestādēs gripas epidēmijas laikā». Savukārt rajona izglītības pārvalde izdevusi rīkojumu Preiļu rajona izglītības iestādēs šīs rekomendācijas ievērot. Kā skolām tas izdodas?

Māris Grigālis, Sutru pamatskolas direktors:

— Rekomendācijās paredzēts atteikties no masu pasākumiem, ja tie notiek slēgtās telpās. Bet, piemēram, nupat Sutru kultūras namā notika rajona mēroga teātru skate. Kā lai aizliedz bērniem piedalīties skatē, ja viņi ir iestudējuši uzvedumu, gatavojušies? Varbūt vajadzēja pasākumu pārcelt uz citu laiku.

Skolā cenšamies ievērot rekomendācijas par telpu vēdināšanu. Katrā kabinetā ir pa vienam neaiz-

limētam logam. Audzinātājiem jāseko, lai starpbrīžos klases tiktu vēdinātas. Kas attiecas uz biežāku telpu mitro uzkopšanu ar dezinfekcijas līdzekļiem, pie mums tas nesana. Klases ik dienas uzkopj paši skolēni, bet reizi nedēļā — apkopējas. Mēs nevaram skolēniem likt lietot dezinfekcijas līdzekļus, ar tiem var strādāt tikai apkopējas.

Roku mazgāšanai ir silts ūdens un ziepes. Sagādāt vienreizējās lietošanas dvieļus mums ir par dārgu. Ik dienas vajadzīgi divi — trīs ruļļi. Esmu ievērojis, ka skolēni slauka rokas līdzī pāņemtajos mutautiņos vai arī noraug strēmeli no tualetes papīra. Roku elektrisko žāvētāju skolai arī nav. Labi, ka varam atļauties vismaz silto ūdeni.

Labs ieteikums ir lietot papīra salvetes, nevis auduma kabatlakatiņus, kuros vīrusi savairojas. Taču esmu ievērojis, ka no visiem skolēniem papīra kabatlakatus lieto kādi pieci procenti. Daļa no vecākiem tos uzskata par lieku izšķērdību, bet daļa patiešām nevar atļauties. Sporta stundas pēc iespējas notiek ārā.

Skolēnu ēdināšanā izmantojam burkānus, svaigos un skābētos kāpostus. Vismaz divreiz nedēļā skolēnu pusdienās ir salāti. Nevaram atļauties nopirkt svaigus zaļumus. Tikai kādas pāris reizes nopirkām sīpollokus. Varbūt pagasta padomei būtu jāatrod kāda iespēja, lai visi skolas bērni saņemtu aptiekā pirktus vitamīnus? Atceros, pirms gadiem trim vitamīnus skolām dalīja Sarkanā Krusta organizācija.

Tie gan bija domāti tikai mazturīgo ģimeņu bērniem. Pats skaitīju rīpiņas, pats dalīju, katram sauja iespiedu 20 vitamīnus. Vai un kā izlietoja, nezinu.

Par laimi, skolā slimo samērā maz. No 90 bērniem dienā vidēji neierodas 10 skolēni. Vairāk slimo ar «kakliem» un angīnām nevis ar gripu.

Šie rekomendējošie noteikumi domāti, lai izvairītos no gripas un citām akūtajām respiratorajām saslimšanām, bet kā rīkoties pārējo epidēmiju, piemēram, dizentērijas vai čūciņas jeb epidēmiskā parotīta gadījumā, nūdien nezinu.

Pašlaik valstī notiek obligāta 10 līdz 15 gadus vecu bērnu revakcinācija pret epidēmisko parotītu. Vismaz divas reizes griezos pie vietējās feldšeres un vēlējos uzziņāt kaut ko tuvāk, bet viņa atbildēja, ka nav saņemta vakcīna.

Skaidrite Medne, Vārkavas pamatskolas direktore:

— Nezinu, kā var atteikties vai ierobežot masu pasākumus. Šajos mēnešos vienmēr notiek mācību olimpiādes, kurās piedalās mūsu skolēni. Mums arī ļoti gribas noklausīties koncertlekciju, ar kuru skolā apsolījis ierasties mūzikas speciālists no Rīgas. Vienai no skolotājām ir ievērojama mūža jubileja, un skolēni ir sagatavojuši apsveikuma koncertu. Skolu dzīvē ziemas mēneši vienmēr ir atvēlēti sarīkojumiem. Pavasarī nav laika, jādomā par eksāmeniem.

Telpas starpbrīžos vēdinām. Klases katru dienu uzkopj apkopējas. Grīdu un trauku mazgāšanai

tiek lietoti dezinficējoši līdzekļi. Rokas gan ir jāmazgā aukstā ūdenī, bet ar vienreizējās lietošanas dvieļiem skolēni ir nodrošināti. Ir skolēni, kuri iesnu gadījumā lieto papīra salvetes, bet ir tādi, kuriem ne tikai vienreizējos, bet pat auduma mutautiņus vecāki neiedod. Ko dara skolotāja stundā, ja redz tādu bēdubrāli, kurš gar slapjo degunu velk ar piedurkni vai šņaukājās? Atnes uz klasi tualetes papīra rulli, lai bērnam būtu vismaz kaut kas, ar ko noslaucīt degunu.

Skolas pusdienās ik dienas ir dārzena salāti. Ēdieniem tiek pievienoti ķiploki. Sporta stundas rīkojam svaigā gaisā, un šogad bērni ir vairāk norūdījušies nekā iepriekšējos gados. No 88 audzēkņiem vidēji dienā uz skolu nav atnākuši 10 skolēni.

Ja pamanām kādu bērnu, kurš slīkti jūtas, viņu aizvedam uz skolotāju istabu, izmērām temperatūru, izsaucam vietējo feldšeri. Ja bērns dzīvo tālu, ar skolas transportu viņš tiek aizgādāts mājās.

Skolai izveidojusies ļoti laba sadarbība ar Vārkavas feldšeri Valentīnu Vaivodi. Viņa seko skolēnu potēšanas grafikam, uzaicina uz potēm. Skolēna dienasgrāmatā skolotāji ieraksta paziņojumu vecākiem, kad bērnam jāsaņem pote. Pašlaik sākusies mūsu skolas skolēnu revakcinācija pret epidēmisko parotītu.

Mēdz teikt, ka veselība ir pašu rokās. Bet bērnu veselība — vecāku un skolotāju rokās.

L.Rancāne

Kas vadīs jūsu izvēli 11. marta pašvaldību vēlēšanās — partiju nosaukumi vai konkrētas personības sarakstos? Vai rūpīgi izlasāt pirmsvēlēšanu aģitācijas materiālu, ko atrodāt pastkastītēs?

Silvija Berezovska, strādā Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejā:

— Viennozīmīgi — personības. Es savā izvēlē vienmēr

esmu vadījies no tā, kādi cilvēki kandidē uz deputātu vietām, vai viņi ir spējīgi ko darīt pašvaldības iedzīvotāju labā. Izvērtēju arī to, kā kandidāti ir strādājuši līdz šim, vai ar darbiem jau sevi apliecinājuši. Pārskatu arī pastkastītē samestās lapiņas, pagaidām tādu vēl ir bijis maz.

Sandra Otsone, Preiļu iedzīvotāja:

— Sākumā noteikti izpētīšu, kas par cilvēkiem sarakstos iekļauti. Tad skatīšos, kurš labāks. Patiesību sakot, vēl nemaz īsti neesmu domājusi. Šis tas pasta kastītē jau bija samests. Tomēr liekas, ka balsošu par tiem, kuri mazāk sevi cildina un reklamē. Vispār reklāmu kampaņas televīzijā man liekas šausmīgas.

Anna Litauniece, pensionāre no Preiļu pagasta:

— Balsošu par cilvēkiem. Skatos, ka sarakstos ir arī ne visai labas personas. Zinu, ka kandidēs arī iepriekšējie, bet viņi jau pierādīja, ka nekam neder. Mājās vienmēr izlasām visas avīzes un lapiņas, apspriežam, kas tur rakstīts.

Jānis Kursītis, Upmalas pagasta iedzīvotājs, kas strādā Preiļos:

— Saraksti pagastā vēl nemaz nav redzēti, bet domāju, ka izšķirošais būs personības. Par pazīstamiem jau drošāk balsot, vismaz zināms, uz ko viņi spējīgi. Liekas, ka pagastā vajadzētu būt pārmaiņām. Taisās taču apvienoties. Televīzijā redzēju, ka Vārkavas novads būs trešais rajonā, laikam esam priekšgalā visā valstī.

Foma Denisovs, celtnieks no Preiļiem:

— Mani interesē kandidāti nevis saraksti. Taču vienmēr uzmanīgi izlasu arī visas lapiņas, ko partijas piedāvā. Pirms balsot, jāzina

— par ko. Vēl gan izlēmis neesmu.

**L.Kirillova
M.Rukosujeva foto**

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

Visiem, visiem tiem mīļajiem cilvēkiem, kas mani sveica manā 50. gadsimta darba gadu jubilejā un piedalījās pateicības sv. Misē, izsaku dziļi sirdi izjustu vissirsnīgāko pateicību.
Deķāns Jāzeps Gugāns

Rušonas pagasta padome aicina visus interesentus piedalīties zemnieku sapulcē 28. februārī plkst. 10.00 Rušonas tautas namā.

Sludinājumus rubrikā «Meklē darbu» un par atrastām mantām publicējam bez maksas.

Valsts ieņēmumu dienesta Latgales reģionālā iestāde PIEDĀVĀ IEDZĪVOTĀJIEM PRAKTISKAS NODARBĪBAS

«Kādas ir iespējas saņemt kompensāciju par attaisnotajiem medicīnas un izglītības izdevumiem 2000. gadā, ja jums ir ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis 2000. gadā?»

Līvānu kultūras namā 1. stāvā
01.03.2001. plkst. 10.00 un 14.00

Preiļu rajona padomē
02.03.2001. plkst. 10.00 un 14.00

Organizē: VID Latgales reģionālā iestāde
Uzziņas: 53 24253. Dalība: bezmaksas, ieteicams līdzīgi ņemt deklarācijas veidlapu, pildspalvu, kalkulatoru, medicīnas un izglītības izdevumus attaisnojošus dokumentus.
Laipni lūdzam!

Preiļu novada dome rīko 2-istabu dzīvokļa Jaunā ielā 1-60 izsolu.

Sākotnējā cena — Ls 341,58.

Pieteikties līdz 2001. gada 12. martam.
Papildus informācija pa tālr. 53 22737.

SIA «Tehniskā bāze»

◆ uzstāda ugunsdrošības un apsardzes signalizāciju;
◆ piedāvā ugunsdrošības iekārtas un dūmvadu tīrīšanas ierīces.

Brīvības ielā 2 (2. stāvā), Preiļos.
Tālr. 22407, 9163783, 9105518.

Profesionāli betona maisītāji no rūpnīcas Vācijā. Bezmaksas piegāde.
Tālr. 6404073, 4122622.

SIA «Čistjakovs un partneri» pārdod zirga grābekli un plaujmašīnas, konveijerveida grābekli, plaujmašīnas (t.sk. rotējošas), mīgotājus, arkus, kultivatorus, kartupeļu stādāmās mašīnas, minerālmēslu kļiedētājus. Ir transports.
Tālr. 53 23798, 9493106.

Lēti pārdod jaunas rezerves daļas motorzāģiem Husquarna, Jonsered. Remontē motorzāģus.
Tālr. 9625458.

SIA «Ošukalns» veikalā pārdod: KAMAZ rezerves daļas, metālapstrādes instrumentus, gultņus, ķīļsiksna, blīvslēgus. Jēkabpīlī, Bebru ielā 104a.
Tālr. 52 32388, 9124492.

NODOTI PRIVATIZĀCIJAI

PRIVATIZĀCIJAS AĢENTŪRA PAZIŅO:

privatizācijai nodoti šādi valstij piederoši zemesgabali:

Nr.	Zemesgabala adrese	Zemesgabala platība (m ²)	Zemes kadastra numurs	Zemes īpašuma reģistrācija zemes grāmatā	Zemesgabala pirmpirkuma tiesīgā persona	Atbildīgais speciālists, viņa tālruna numurs
1.	Noliktavas ielā 3a, Preiļos	5384	76010020605	Preiļu pilsētas zemesgrāmatā, folijas Nr.4663	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "SIGMA"	Ieva Čuriške 7021303
2.	Noliktavas ielā 2, Preiļos	7297	76010020813	Preiļu pilsētas zemesgrāmatā, folijas Nr.4673	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "SIGMA"	Ieva Čuriške 7021303

Personām prasījumi, kas attiecas uz minētajiem privatizējamiem zemesgabaliem, piesakāmi 1 (vienu) mēneša laikā no šī paziņojuma publicēšanas dienas laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

Prasījumus apliecināšie dokumenti jāiesniedz Privatizācijas aģentūrā, Rīgā, K. Valdemāra ielā 31, LV-1887.

Privatizācijai nodoto zemesgabalu robežu plāni publicēti laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" 2001.gada 21.februārī, Nr.29(2416), ielikums Nr.8(112).

Privatizācijas aģentūra

K.Valdemāra iela 31, Rīga, LV-1887 E-mail: ipa@mail.bkc.lv http://www.ipa.bkc.lv/

Pārdod

Ford Scorpio, 1986., Moskvīc; 4 istabu dzīvokli, garāžu, pianino. Tālr. 22854;

kravas autob. Citroen, 1985. g., motors 2,5 l, dīzēlis; Ford Sierra, 1988. g., 2,0 l, V-veidīgs motors, lūka, āķis, centrālā atslēga, sarkanā krāsā. Tālr. 9171885; MTZ-50. Tālr. 78159;

māju un zemi Dravniekos. Tālr. 52-36084, 52-36089; 3 istabu dzīvokli. Tālr. 6524522 vakaros;

pārtikas un sēklas kartupeļus. Tālr. 53 59306; mežu vai maina. Tālr. 78340.

Irē

telpu (20-60 m²) Preiļu centrā. Tālr. 9520295.

Izbraucam un par augstām cenām iepērkam govīs, bullus, teles, cūkas un aitas dzīvsvārā. Samaksa uz vietas. Noformējam subsīdijas. Tālr. 54 53480, 54 34420, 9629167 visu diennakti.

Z/s «Vidsētas» iepērk jaunlopus, liellopus, aitas.

Samaksa tūlītēja.

Tālr. 55645, 55649, 55796, 1-6563019.

SIA «Ranko» par augstām cenām iepērk mājlopus.

Noformē subsīdijas. Samaksa uz vietas. Tālr. 42807, 46384, 44179, 9161121.

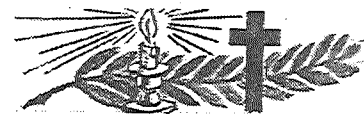
Z/s «Senlejas» aicina darbā

lopu pieņēmēju Latgales reģionā. Darbs Preiļu pilsētā.

Tālr. 50-33720, 50-33730, 6-157026.

Izgatavo mēbeles no lamināta pēc individuāla pasūtījuma ar piegādi.

Tālr. 9497463, 9165041.

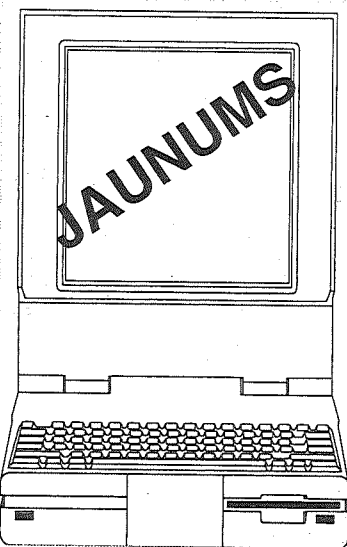
Izsakām līdzjūtību Olgai Ribinickai, MĀTI zaudējot.

Kolēģi

Kad atvadām aizdegtās sveces izraud pēdējās asaras uz MĀTES kapa, esam kopā ar tevi, Oļā.

Riebiņu pagasta padome

Nav tādu vārdu, ar ko izsmelt bēdas No sirdīm, kuras sāpēm pielijušas. Vārkavas pagasta padome izsaka līdzjūtību piederīgajiem sakarā ar Agneses GOLUBECKAS nāvi.

SIA «Novadnieks. Redakcija»

Preiļos, Aglonas ielā 1

piedāvā birojservisa pakalpojumus:

- personālā datora nodošana lietotāja rīcībā teksta un elektronisko tabulu ievadīšanai un apstrādei;
- sagatavoto dokumentu melnbaltā un krāsu izdruka,
- faksa pakalpojumi;
- rezerves kopiju veidošana mūzikas un datu nesēju kompaktdiskiem CD-R un CD-RW formātos;
- attēlu un fotogrāfiju skenēšana un izdruka;
- bezmaksas konsultācijas par augstākminētajiem pakalpojumiem.

Tālr. pieteikumiem un uzziņām 22305.

SIA «Novadnieks. Redakcija» darba laiks: katru darba dienu no 9.00 līdz 18.00.